

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING
„OOST EN WEST”

HET LIDMAATSCHAP der Vereeniging bedraagt f5.— 's jaars (minimum) met inbegrip van kosteloze toezending van het Koloniaal Weekblad.

INHOUD: Aan de leden der Vereeniging in Nederland. — De Film „Mijn reis door Borneo”. — Bestuursopleiding en adatrecht. — Van Week tot Week. — Kunst, Kunstnijverheid en Huislijf. — Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften. — I Uit de Europeesche Pers, II Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche Pers. — Oost- en West-Indisch literatuur-overzicht. — Prijsvraag No. 1. — Suriname. — Familieberichten. — Curaçao. — Uit den Verre Vreemde. Berichten der afdelingen. — Mededeelingen. — Ingezonden. — Mutatiestaat van 8 tot 15 Januari 1930.

Aan de leden der Vereeniging in Nederland.

Met beleefde verwijzing naar het herhaaldelijk, ook in het Orgaan, gedaan verzoek om de verschuldigde contributie enz. te willen overmaken aan den Penningmeester der Afdeling waar men toe behoort, moge dit verzoek andermaal onder de oogen onzer lezers, voor zoover hen dit aangaat, gebracht worden, inzonderheid onder die van hen, die tot de grootste afdeling, Den Haag, behooren. Ter voorkoming van omslachtigheid en verwar- ring make men die gelden dus niet over aan het Hoofdbestuur, c.q. aan het Algem. Secretariaat, Korte Voorhout 6, Den Haag, (tenzij men recht- streeks onder het H. B. resorteert, als niet be- hoorende tot eene afdeling).

Bij afdracht der gelden aan het juiste adres wordt het Algem. Secretariaat ontlast van overbodig werk.
Het Hoofdbestuur.

De Film „Mijn reis door Borneo”

Doel en strekking

door

H. F. TILLEMA.

Kort voor mijn reis door de Westerafdeling van Borneo waren daar twee Italiaansche prinsen ge- weest. De heeren waren voorzien van de allerhoog- ste aanbevelingen, waardoor ze in staat waren veel te zien en waar te nemen. Over hun bezoek schreven ze in Italiaansche bladen. Die berichten zijn in de Indische pers terecht gekomen. Deze heeft er zich aan geërgerd, omdat er kort en goed in stond, dat het, gezien de achterlijke toestanden daar duidelijk was, dat het kleine Nederland niet in staat was die streken tot ontwikkeling te brengen, waarom het goed zou zijn, dat een groot land als Italië, die taak overnam.

Nederland wordt om zijn „koloniaal” beleid door bezoekers steeds geprezen. Het is dus wel merk- waardig, dat de Italiaansche gasten het afkeurden. Nu moet men wel bedenken, dat bewonderaars van het beleid uitsluitend op Java, Bali en een deel van Sumatra komen. Dit is slechts een *deel* van den uitgestrekte archipel, wel het economisch meest belangrijke, maar dat deel is Indië niet! 't Is er slechts een *klein* deel van!

Daar maken ze kennis met de groote cultures, belangrijke technische werken (irrigatiewerken, spoorwegen, havens, enz. enz.) Die mogeninderdaad worden geroemd! Ze maken autotochten door Weltevreden, Bandoeng, Semarang, Soerabaja, Medan,

en ze bewonderen de goede wegen, het drukke ver- keer, de merkwaardige stadsuitleg, de ruime be- bouwing. Dat is de buitenkant. Het gaat er mee als met de schilderachtige stadsgrachten van Am- sterdam; schilderachtig doen de huizen in die om- geving aan, maar van binnen vallen ze wat be- woonbaarheid betreft, tegen. Kwamen de Indische gasten in de stadskampongs der steden, die ze be- zochten, dan zou hun oordeel anders luiden (aan- genomen dat ze sociaal voelen!).

Dit geldt zoowel voor Nederlandsche bezoekers als voor buitenlandsche. Sommigen strekken hun onder- zoekingstochten uit tot de Buitengewesten. Maar in meer of minder onbereisbare streken, plaatsen niet door de comfortabele schepen der K. P. M. aange- daan, komen ze niet. (Ik zonder wetenschappelijke bezoekers uit, omdat die niet komen om den *mensch* te zien).

Het gevolg er van is, dat men van den on- metelijken archipel weinig weet, noch hier, noch in Indië. Men is niet in staat om met kennis van zaken toestanden te beoordeelen. Was men beter georiënteerd, men zou het oordeel van de Italianen niet maar zoo ter zijde leggen. Ik wil eerlijk zijn en erkennen, dat ik na een paar jaar door den archipel te hebben rondgezwoven, niet geneigd ben om de kritiek naast me neer te leggen. Wat toch is het geval?

Nederland heeft overal „orde en rust” geschapen. Dit is voor de bevolking van groote betekenis. Ik erken het gaarne! (Om een typeerend staaltje van onbekendheid met de Buitengewesten te vermelden, merk ik hier op, dat men er in militaire kringen te Weltevreden zelfs zijn verwondering over te kennen gaf, dat ik uit de binnenlanden van Borneo teruggekeerd was met mijn hoofd nog op de romp!).

Maar naast het consigne: „orde en rust bewaren” luidt het bevel: „de zaak aan den gang houden, verder niets doen, want meer kunnen we toch niet.” Ik heb den indruk gekregen, dat men het zoo vol- handig heeft met Java, een deel van Sumatra en van Celebes, dat men hieraan meer dan genoeg heeft. Het is noch hier, noch in Indië bekend, dat er b.v. op Borneo streken zijn, waar in geen 4 jaar, ja, zelfs in geen 20 jaar een besturend ambtenaar is geweest. Die ambtenaar *kan* dat niet! Hij heeft het veel te volhandig met zijn paperassen. Hij kan onmogelijk voldoende contact houden met de men- schen in zijn gebied. Veel, dat op andere standplaa- ten door ondergeschikt personeel kan worden ge- daan, moet hij zelf doen, want hij heeft dergelijke geschikte personen niet! Aan hun eigenlijke bestuurs- taak kunnen de ambtenaren slechts een *deel* van hun tijd wijden. In de belangrijke Chineesche dis- tricten van Borneo b.v. hebben zij het zoo vol- handig met de roerige Chineesche bevolking, dat de oorspronkelijke bewoners, de Dajaks, onmogelijk van bestuurszorgen kunnen genieten. Die ambtenaren we- ten dit nog veel en veel beter dan ik, maar zooals ik reeds zei: ze *kunnen* niet anders. Ook ten opzichte van andere zaken is er reden tot kritiek. Zoo is er in een gebied, 5 maal zoo groot als Nederland, maar één rechterlijk ambtenaar! En die mag nog niet eens *alles* berechten! Voor meer ernstige ge- vallen moet dit de rechter op Java, te Batavia doen! Ook op het gebied van landbouw, technische werken is die afdeling slecht voorzien. Ik merk op, dat van Borneo aanzienlijke bedragen, „netto winst” in 's lands kas vloeien.

Nederland heeft in veel streken „rust en orde” gebracht. De betekenis hiervan is groot, ik merkte dit al op. Dit is vaak gegaan met het verbieden van oude, eerbiedwaardige, heilige gewoonten, die in onze oogen ontoelaatbaar waren. Dat overwegin- gen van buitenlandsche kritiek op ons „koloniaal” beleid daarbij een rol hebben gespeeld staat vast. Maar heeft men wel eens bedacht, dat tegenover „ontnemen” ook „geven” moet staan, dat besturen niet uitsluitend verbieden beteekent, maar vooral opvoeden, leiden? Beseft men wel, dat men door dat ontnemen de primitieve maatschappij aan het

P. v. d. BRUL VEENESTRAAT 15
— DEN HAAG —
Groote sorteering HEEREN-,
JONGENS- en KINDERKLEEDING
Speciale Afdeling voor KLEEDING NAAR MAAT
SCHERP CONCUBREERENDE PRIJZEN 5016

wankelen brengt, het geestelijk evenwicht verstoort? Begrijpt men het wel goed, dat die maatschappij plotseling met onze kultuur in aanraking komt, die haar allerlei zaken brengt, waaraan *wij* ons in den loop van vele eeuwen hebben leeren aanpassen, er ons tegen hebben weten te immiseeren? Dat alles eischt: voorzorg. Mag ik een typisch staaltje noe- men? Diep in het binnenland van Borneo was, toen ik er reisde, een pokkenepidemie uitgebroken. Het Bestuur stond er machteloos tegenover, want er was geen „pokstof” om in te enten. En dit terwijl men te Bandoeng een instituut heeft, dat een wereld- reputatie bezit!

Primair bij dit alles is onbekendheid met men- schen en land. Noch in de regeeringsbureaux te Weltevreden, Buitenzorg en Den Haag, noch in de beide volksvertegenwoordigingen kent men de wen- schen, de nooden der Buitengewesten. Voor Midden- Celebes wees ik op misstanden onder de Toradja's: sommige stammen sterven er uit. Het geboorte- vraagstuk eischt onderzoek. Niemand heeft op dat droevige feit gereageerd. Als het babi's inplaats van baby's waren zou men wel maatregelen treffen (zie Soemba).

Zooals ik reeds zei: primair is de onbekendheid met land en volk. Meer bekendheid leidt tot belang- stelling en meer belangstelling leidt tot medege- voel, tot den wensch tot verbeteringen.

Met mijn films over Borneo nu wil ik trachten dat land met zijn sympathieke Dajaks bekend te maken.

De film bestaat uit drie deelen, die samen één geheel vormen. Wil men ze rustig beschouwen, dan dient men er drie avonden voor te nemen. Wie de heele cyclus heeft gezien, zal zeggen: ik heb Borneo gezien, kennis gemaakt met een mooi land, een sympathieke bevolking, 't was voor mij een openbaring!

Bestuursopleiding en adatrecht.

De heer A. G. Deelman, bestuursambtenaar in Atjeh, schrijft in Koloniaal Tijdschrift 19, 1930, blz. 64:

Ook onze opleiding is schuld aan die over- schatting [van adatrecht]. Velen van ons zijn als goede adatkenners in Indië gekomen. Velen wisten 100 pct. meer van adatrecht dan van staats- of strafrecht.

Aangezien de heer Deelman het oude „eindexamen voor den Nederlandsch-Indischen administratieven dienst” heeft afgelegd in 1918, moet hij voor zich en zijn tijdgenooten doe en op de bes uur: opleiding volgens het koninklijk besluit van 1907. Deze opleiding even- wel heeft nooit op eenigerlei wijze een verplicht stu- die- of examenvak „adatrecht” gekend; zij kende evenmin keuzevakken; en ik herinner mij niet, dat zij ooit heeft geleid tot het regelmatig volgen door aanstaande bestuursambtenaren van de, destijds alleen voor Indische juristen gegeven en op hun behoeften ingerichte, colleges over adatrecht. Van de indolo- gen der periode 1907—1921 mag men veilig aanne- men, dat zij bij hun uitzending niets hoegenaamd van adatrecht wisten. Wel verre dan ook van te betoogen, dat de bestuursopleiding van 1907 de in- dologen van dien tijd reeds tot „goede adatkenners” maakte, stelde de commissie-1919 voor hervorming van de bestuursopleiding in haar verslag van 1920

Het Weekblad dat sinds 55 jaar aan de spits gaat der Ned. Geïllustreerde bladen, is:
EIGEN HAARD

EIGEN HAARD
dat uitmunt door smaakvolle verzorging en boeienden inhoud, mag daarom in geen huiskamer ontbreken.

Doet daarom, wat Uwe ouders reeds deden en abonneert U op den huisvriend van jong en oud
EIGEN HAARD

Vraagt proefabonnement bij de Administratie: Drukkerij v.h. DE ERVEN LOOSJES, Ged. Oude Gracht 88, Haarlem 5154

GRONINGEN

**N.V. MESDAG & Zn's
EFFECTENKANTOOR**

OUDE BOTERINGSTRAAT 17 - GRONINGEN
GEVESTIGD 1850

Directie: Mr. J. KOOL en Mr. G. MESDAG
Deposito - Rekening-Courant - Vreemde
Bankpapier - Reiscredietbrieven - Assurantiën
Kluisinrichting - Bewaarplaats voor koffers
en eigen brandkasten. 5151

J. BECKER - GRONINGEN

Oude Ebbingestr. 52 - Tel. 997 - Opgericht 1875

Speciale Magazijnen voor
Verlichting - Verwarming en Sanitair
VAKKUNDIG PERSONEEL 5150

Linnenmagazijn „'T SPINNEWIEL”

L. VAN POPPEL — GRONINGEN
Oude Boteringstraat 14. Telefoon 3576
TAFEL- EN BEDLINNEN
TRICOTGOEDEREN
HUISHOUDGOED - BÉBÉGOED
Beslist krimprijke wollen Onder-
goederen — Indische uitrustingen
— Huwelijks- en Bébé-uitzetten —
Prima kwaliteiten - Billijke prijzen
5148

**BEZOEKT
ZUIDLAREN
(Drente bij Groningen)
HOTEL
VAN ESS**

EERSTERANGS FAMILIEHOTEL
GARAGE :: TELEFOON 1

5149

LEIDEN

Fa. P. S. ANES, Brandstoffenhandel

Contractante der Staatsmijnen in Limburg
Verkoop van uitsluitend EERSTE
KWALITEITEN Brandstoffen 5174
OUDE HEERENGRACHT 19, LEIDEN, TEL. 587

W. F. ENGELS

HEERENGRACHT 60 - LEIDEN - TELEFOON 223
LOOD- EN ZINKWERKEN
GAS- EN WATERLEIDING 5172
SANITAIRE INRICHTINGEN

H. C. VREEKEN - LEIDEN
RIJNSBURGERWEG 121 - TELEF. 2007
KOLONIALE WAREN COMESTIBLES
FIJNE VLEESCHWAREN 5176
DELICATESSEN — WIJNEN — ZUIDVRUCHTEN

VOOR LEIDEN EN OMSTREKEN

IS HET BROOD UIT DE BROODFABRIEK

„DE ZEEUW”

5175 HET MEEST GEVRAAGD
KORTE MARE 22 — TELEFOON 1411

N.V. „MEUBELKUNST”

MODERNE WONINGINRICHTINGEN
„Indanthren” Meubel- en Gordijnstoffen

Meubelen naar ontwerp van A. Lucas, Meubelarchitect.
Eigen fabriek. — Werkplaats: Witte-Rozenstraat 27.
Toonkamers: 5173
WITTE-ROZENSTRAAT 36 - LEIDEN - TEL. 524

HAARLEM

Stoom-, Wasch- en Strijkinrichting
W. H. KLOES & ZONEN
Scheepmakersdijk No. 32
Telefoon 13592 — Haarlem
Speciale Afdeling FIJNGOED
5165

PROFANE EN RELIGIEUZE KUNST 5169

B. H. STEFFENS
ZIJLSTRAAT 65 - TEL. 14340 - HAARLEM
ETSEN EN GRAVURES

VAN BREEMEN'S BRANDSTOFFENHANDEL

NEEMT PROEF MET ONZE
EERSTE KWALITEITEN

BAKENESSERGRACHT 78 SCHOUWTJESLAAN 23
Telef. 10070 Telef. 10848
HAARLEM 5168

K. E. van Huizen & Co. - Haarlem
Zijlstraat 6 - Tel. 10630 - Postgiro 10635

KOLONIALE- EN GRUTTERSWAREN
DELICATESSEN - FIJNE VLEESCHWAREN
CONSERVEN 5167

H. J. FEIJE
HAARLEM - TELEF. 11292

Speciaal ingericht voor Verhuizingen en
Bergplaats voor inboedels - Stalhouderij
Transporthandel - Goederenvervoer 5164
Eigen Motorbooten voor passagiers en vrachtdienst

5156

ABR. MEIJER

GROOTE HOUTSTRAAT 16 - HAARLEM - TELEF. 10476

OUDSTE SPECIAAL ADRES VOOR
JAEGER ONDERGOEDEREN: Merk Jansen & Tilanus
„ Wilh. Bengel Söhne
DAMES ONDERGOEDEREN: „ Ribana
„ Miranda
KOUSEN EN SOKKEN 5162

Fa. Hk. VAN NIEL Czn. - SCHILDERS

Schagchelstraat 30-32 - Telef. 11404 - Haarlem
Opgericht 1857 5155

Laat uw schilderwerk door onze firma uitvoeren
en wij garandeeren U dan, dat U in alle opzich-
ten tevreden zult zijn

N.V. HAARL. MELKINRICHTING „DE SIERKAN”
ZIJLWEG 2 - 8

Sierkan's Melk en Melkproducten

DE BESTE

HAARLEM, Tel. 10831-12535 (bestellingen Hoofdkantoor)
ZANDVOORT, Tel. 46, HEEMSTEDÉ, BLOEMENDAAL
AERDENHOUT 5157 BENTVELD

5163

W. C. BERGISCH - BANDAGIST

NASSAUSTRAAT 12rd - TEL. 11288 - HAARLEM

BREUK- EN BUIKBANDEN NAAR MAAT
Specialiteit in Corset-Buikband-Combinatie
Alleenverkoop voor Haarlem en omstreken van de
MEYRIGNAC BREUKBANDEN. 5159

**J. SMIT & ZONEN
HAARLEM**

Smedestraat 45 - Wagenweg 108
Telef. 10876 Telef. 11633

Botermarkt 19
Telef. 12133 5160

Fa. A. BLOKDIJK & Zn. - HAARLEM
Opgericht 1900 - Gasthuisstraat 17 - Tel. 10274
LOOD- EN ZINKWERKERS

Sanitaire inrichtingen - Koud- en Warm-
water-, Gas- en Electriche leidingen. 5158

W. J. VAN BUCHEM - HAARLEM

SPEKSTRAAT Nos. 3-5 TELEFOON No. 11494

Magazijn van: Sponsen, Zeemleder, Bezems, Boenders,
Dweilen, Tafels, Trappen, Droogrekken, Vuilnisbakken
en -Emmers, Strijkplanken, Mouwplanken, Slijpplanken,
Gegalvaniseerde en Emaille Artikelen, Bedkruiken, Speel-
goederen, Mandenwerk en Tuinmeubelen. 5161

SCHRÖDER

GROENMARKT DEN HAAG

TELEFOON 1-6-1-7-3 5091

OPRUIMING

IN DE BEDDENAFDEELING

van een partij SPREIEN, WOLLEN- en
DONSDEKENS, IJZEREN- en HOUTEN
LEDIKANTEN, LOSSE MEUBELEN voor
KINDER-SLAAP- en SPEELKAMER.

ENKELE COMPLETE
SLAAPKAMER-AMEUBLEMENTEN

IN DE GORDIJNENAFDEELING

Extra koopjes in: STORES, GLAS- en
OVERGORDIJNEN in VITRAGE, TULLE,
VOILE, ETAMINE, FILET, MADRAS enz.
AFGEPAST EN PER METER.

TAFEL- EN DIVANKLEEDEN.

EXTRA LAGE PRIJZEN.

de inlassching voor van een nieuw studievak „het adatrecht van Nederlandsch-Indië”, een inlassching, die een jaar later tot stand kwam in het tegenwoordig economisch kandidaatsexamen der indologische studie (1921). Wel is waar had een koninklijk besluit van 1916 een Indisch doctoraal examen in de staatswetenschappen en een indologisch aanvullingsexamen ingesteld, onder welke verplichte vakken adatrecht was opgenomen, doch deze examens, die in 1921 verdwenen, zijn slechts één enkel keer afgelegd geworden door een aanstaand bestuursambtenaar, die in 1921 gepromoveerd is op een economisch proefschrift en zich verder op het gebied van het adatrecht niet heeft bewogen.

Het is uitgesloten, dat de heer Deelman met zijn woorden „onze opleiding” doelen zou op de vervolgstudie van controleurs-met-verlof onder het academisch statuut van 1921. Want acht regels verder noemt hij het promoveeren op een adatrechtelijk onderwerp het terugkeeren tot een „eerste liefde”.

Mocht de feitelijke mededeeling van den heer Deelman over adatoverschatting bij zijn tijdgenooten-collega's juist zijn, dan kan derhalve in geen geval de reden liggen — waar hij haar zoekt — bij de opleiding, die zij kregen aan de universiteit. Zij moet liggen bij hun bestuurswerk in Indië.

II. De heer Deelman schrijft op dezelfde bladzij:

Men ga eens na hoeveel van de controleurs, die voor de vervolgstudie werden aangewezen en die zoo gelukkig waren te kunnen promoveeren, dit deden op een adat-onderwerp. On revient toujours à ses premiers amours.

Gaat men dit inderdaad na, dan wordt voor de studie te Leiden de indruk van den heer Deelman wederom niet bevestigd. Men bevindt namelijk, dat uit vijftien gepromoveerde controleurs-met-verlof er slechts vijf gepromoveerd zijn op een proefschrift over adatrecht, drie op een over staathuishoudkunde, drie op een over publiekrecht, twee op een over staats- en adatrecht gelijkelijk, en twee op een over Indische wetboeken. Van twee gewezen bestuursambtenaren, die de vervolgstudie volbrachten, promoveerde de een op een proefschrift over publiekrecht, de ander op een over oudheidkunde. En onder de controleurs, die uit vrijen wil voor hun proefschrift een stof uit het adatrecht kozen, was er geen enkele, die reeds bij zijn eerste opleiding aan de academie met adatrecht in uiterlijk waarneembare aanraking was geweest.

Ook op dit tweede punt derhalve wordt de onderstelling van den heer Deelman niet gestaafd door de feiten. Wat nog niet zeggen wil, dat men schromen zal haar met daverende instemming te citeeren. 7 Januari 1930. C. VAN VOLLENHOVEN.

Van Week tot Week.

Dinsdag 7 tot Maandag 13 Januari.

Vooruit loopende op de door de Regeering toegezegde verklaring bij de opening van den Volksraad op 10 Januari a.s., inzake haar optreden tegen de P. N. I., is dit de inzet gemaakt van een heftig politiek spel van luidruchtig overbieden en overtroeven, waarmede 's Lands belang allerminst gediend wordt.

*) Berichten hoofdzakelijk ontleend aan Aneta en de N. R. Crt.

HANDELS-DAGSCHOOL

aansluitend op H.B.S. 3-j., of Mulo-School - Eenjarige opleiding in de hoofdvakken, namelijk: FRANSCH- en DUITSCHE, ENGELSCH- en HANDELS-CORRESPONDENTIE, STENO, TYPEN, BOEKHOUDEN, EFFICIENCY - Practische kantooropleiding - PROSPECTUS GRATIS

INSTITUTEN „SCHOEVERS”

DEN HAAG — STADHOUDERSPLEIN 3 en 7 — TELEF. 52594

5090

Amsterdam: N.-Witsenstraat 3, v.-Baerlestraat 13; Rotterdam: N. Binnenweg 167; Groningen: O. Ebbingestraat 14

Ter gelegenheid van het 25-jarig jubileum van het Dept. van Landbouw hebben zich tal van ambtelijke autoriteiten in de, daartoe feestelijk versierde, sociëteitszaal te Bandoeng vereenigd.

Een leider der communistische relletjes van 1926 is uit Bangkok, waarheen hij was uitgeweken, aangebracht.

In een brief van het Partijbestuur der S. D. A. P. aan den Ministerraad eischt het o. m. volledige opheldering inzake de actie der Indische Regeering tegen de P. N. I. Of in verband hiermede een urgent Regeeringsvoorstel tot Grondwetsherziening te wachten is, schijnt nog niet vast te staan.

Naar verhuudt heeft het lid van de 2e Kamer, de heer Wijnkoop, in verband met de P. N. I.-kwestie, een buitengewone spoed-bijeenkomst der 2e Kamer geëischt.

Het schitterende initiatief van de K. L. M. met hare luchtverbinding Nederland—Indië v.v. gegeven, heeft ook de groote buitenlandsche luchtvaartmaatschappijen tot hooger actie geprikkeld. Te hopen is, dat weldra eene overeenkomst zal tot stand komen, tusschen de K. L. M., de Imperial Airways en de Air Union, voor welke laatste de K. L. M. reeds het luchtpostvervoer Bangkok—Parijs v.v. bezorgt.

Bij de behandeling der begroting van Waterstaat in de 1e Kamer uitte zich de Minister in bewoordingen van lof over de prestaties der K. L. M. en gaf te verstaan dat de geregelde post-vliegtochten Nederland—Indië v.v. mogelijk weldra weder hervat zullen kunnen worden.

In de Nieuwjaarsrede van den Voorzitter der Kamer van Koophandel en Fabrieken te Den Haag, wordt o. m. vermeld dat de Javasche Suikerindustrie in 1929 bijgedragen heeft aan 's lands middelen voor f 39.000.000 en dat voor f 138.000.000 aan de inlandsche bevolking ten goede kwam, waarvan 37.138 als vaste- en 114.810 als losse arbeiders werkzaam waren. Een dergelijke statistiek voor alle in Indië werkende industriele en landbouwondernemingen zou zeker hoogst gewenscht en uiterst leerzaam zijn.

Het onderzoek naar het voorkomen van petroleum in Suriname, wordt op Waterloo in Nickerie, onder leiding van den heer Gronthoud, ijverig voortgezet. Ook in Demerara schijnen onmiskenbare aanwijzingen van het voorkomen van aard-olie gevonden te zijn.

Hr. Ms. torpedojager Kortenaer vertrekt 14 Januari a.s. naar Ned. Oost-Indië onder bevel van den Luit. t. z. 1e kl. J. Lagaay en zal volgens het reisplan 11 Maart te Tandjong Priok arriveeren.

Hr. Ms. torpedojager Van Galen vertrekt 22 Januari a.s. naar Curaçao onder bevel van Luit t. z. 1e kl. H. Nieuwenhuys. Aankomst te Willemstad 12 Februari.

Het nieuwe lid van den Raad van Indië de heer Djadjadiningrat heeft te Weltevreden een door vele hooge ambtenaren en particulieren druk bezochte receptie gehouden.

De huiszoeking bij ir. Soekarno (den voorzitter van het hoofdbestuur der P. N. I.) heeft aangetoond, dat hij in het bezit was van gestolen geheime archiefstukken van het hoofdparket der politieke recherche, ontvreemd door den hoofdtypist Slamet. Deze bekende en zal vervolgd worden.

De Bataafsche Petroleum Maatschappij heeft op de Oostkust van Sumatra een spuispuiter aangeboord met een dagelijksche productie van 200 tons. De maatschappij heeft voorbereidende maatregelen getroffen voor een intensieve exploitatie van de concessie op de Noordkust van Atjeh, in afwachting van het toestaan van deze concessie door de Staten-Generaal.

Het door brand vernielde radiostation op Lang-Eiland bij Krakatau is weder hersteld.

Kolonel Pangeran Poerbonagaro is in den ouderdom van 80 jaar te Paras overleden. Zijn stoffelijk overschot is overgebracht naar Imogiri. De belangstelling was groot. De overledene, van hoogen Javaanschen adel, stond aan het hoofd van de troepen van den Soesoehoenan van Solo en was gehuwd met eene zuster van dezen Vorst.

De verklaring der Indische Regeering bij de opening van den Volksraad, is eene welverdiende, striemende afstraffing geworden van de actie van p.g. Middendorp, van een den Ministerraad ter verantwoording roepend Partijbestuur, van de redactie van „Het Inheemsche Volk”, enz. enz. Tevens belicht zij, in eerste bedrijf, het ridicule van de verhouding tusschen het Gezag en den ambtenaar-slooper daarvan, dien het in eene positie plaatste, van waaruit hij ongestraft dezelfde handelingen kan plegen, waarvoor anderen zwaar gestraft worden, a. d. z. in minachting brengen en onderminning van het Gezag, revolutie-prediking e. d. Er is reden om te vreezen dat het tweede en volgende bedrijven, nog onverkwikkelijker zullen blijken.

Mr. Fruin heeft op een propaganda-vergadering van de Vaderlandsche Club sprekende, zijn leedwezen betuigd voor de motie in het college van gedelegeerden gestemd te hebben, waarbij de Regeering uitgenoodigd werd ten spoedigste inlichtingen te verschaffen inzake hare motieven voor de actie tegen de P. N. I.

Het lid van den Raad van Ned. Indië de heer A. J. L. Couvreur heeft bedankt voor het lidmaatschap der Ver. v. Ambt. b. h. B. B. Zijn motivering schijnt meer ridderachtig dan doorzacht.

Na de terugkomst uit Indië van Z. Exc. den Generaal b. d. C. J. Snijders, heeft het Comité Vliegtocht West-Indië vergaderd en, volgens het desbetreffend communiqué besloten, voorloopig eene afwachtende houding aan te nemen, in het vertrouwen dat, door verhoogde subsidie der Regeering en eene opleving van de nationale belangstelling bij particulieren, voor het tekort op het ter verwezenlijking van dit groote nationale doel benodigde, alsnog de vereischte dekking beschikbaar zal worden gesteld.

Het Koloniale Congres der S. D. A. P. is op de bij haar gebruikelijke wijze geopend. In zijn rede ter inleiding van het koloniale program heeft de heer J. P. Stokvis het belang dat de Nederlandsche werkman bij de Koloniën heeft, uiteengezet. In een milieu waarvan velen geneigd zijn de grootte van dit belang te ontkennen of te verdoezelen, is het goed dat daarop door voor dat midden gezaghebbende zijde, eens ondubbelzinnig gewezen werd.

Tot onder-voorzitter van den Volksraad is, met 23 tegen 21 stemmen, benoemd Raden Mas Adipati Ario Koesoemo Oetoyo, in de plaats van Pangeran Koesoemo Joedo. De beteekenis dezer stemmen verhouding kunnen wij alsnog niet doorgronden.

Raden Adipati Ario Soejono, lid van het college van gedelegeerden v. d. Volksraad, vertrekt, met in studie opdracht, in Mei naar Nederland. Z.H.Ed.Gestr. is regent van Pasoeroean.

Op zijn verzoek is eervol ontslag verleend, met ingang van 2 Mei, aan den heer J. Tideman, gouverneur van de Molukken, onder dankbetuiging voor de langdurige en goede diensten aan den lande bewezen.

Bij den Volksraad is ingediend een ontwerp-monument-ordonnantie voor Indië, ter bescherming van zaken, welke van groot belang zijn voor de pre-historische geschiedenis, de kunst of de paleontologie. Zéer te hopen is, dat dit ontwerp tevens zal omvatten een effectieve bescherming van de merkwaardigheden der levende flora en fauna in Indië en voorzien zal zijn van doeltreffende maatregelen ter verwezenlijking van dit streven.

De Landraad te Bandoeng veroordeelde Dipojono wegens spreekdelict in een openbare vergadering van de Partij Nasional Indonesia op 14 September, tot een gevangenisstraf van een jaar, met

M. Z. Booleman's Postzegelkoper

AMSTERDAM

Galerij 47 (bij Paleis v. Volksvlijt) Tel. 34092

IN- EN VERKOOP VAN POSTZEGELS

| raagt gratis Prijscourant | 5129

ARNHEM EN OMSTREKEN

RAKERS KANTOORBOEKHANDEL

ELECTRISCHE HANDELSDRUKKERIJ
Hommelstraat 11a - Tel. 163 - ARNHEN

5143

Het billijkst adres hier ter stede
Speciaalhuis voor Vulpenhouders

KAMERBEEK

BAKKERSTRAAT 3

ARNHEM

5141

MODELHOEDEN

CHAPELLERIES EN NOUVEAUTE'S

N.V. Linnenmagazijn „t Spinnewiel”

G. H. MEIJER

ARNHEM, Ketelstraat 12. - Telef. 26077
NIJMEGEN, Betouwstraat 1. Telef. 2459

Tricotgoederen - Huishoudgoederen
Tafelgoederen - Huwelijksuitzetten
Baby-uitzetten. 5138

INDISCHE UITRUSTINGEN

UTRECHT

Firma R. DIKS en B. GROOTENBOER

Aannemers - Timmerlieden - Metselaars

Taxatie 5184

Nieuwbouw - Verbouw - Onderhoud

TELEF. 10633 EN 10084

BREEDSTRAAT 28-30 - UTRECHT

N.V. v.h. J. E. WEENINK - Utrecht

Leverancier Utr. Industrie- en Huishoudschool

Beveelt zich beleeft aan voor de leveranties van
KOLONIALE WAREN - COMESTIBLES
GEDISTILLEERD - WIJNEN - LIKEUREN
DONKERE GAARD 6-8 - TELEF. 10110
Laat 2 x per week aan huis flooren en bezorgen

5185

ELECTRISCHE BOEKBINDERIJ „OUDWIJK”

Fa. VAN WIJK & VAN DEN WIJNGAARD

OUDWIJKERDWARSSSTRAAT 104-110 - UTRECHT

TELEFOON 12957

5187

POSTREKENING 114098

Speciaal adres voor Particulier Bindwerk

JOHAN RUIJS TH. Pz. - UTRECHT

JUTPHAASCHEWEG 21, hoek Amaliastraat, TEL. 10262

RUND-, KALFS- EN VARKENSSLAGERIJ

Electrische fabriek van Worst en Fijne Vleeschwaren,
Ham - Rookvleesch - Ossetong,
Saucisse de Boulogne - Hoofdkaas,
Tongeworst - Roipens - Zult - Rookworst - Preskop enz.
ALLES EIGEN FABRIKAAT 5192

J. BREEDVELD

NIEUWE KOEKOEKSTRAAT 71, UTRECHT

TELEFOON 10580

5182

ORTHOPAEDISCH SCHOENMAKER

SCHOENEN VOOR ALLE VOORKOMENDE STAND-
EN VORMGEBREKEN - PLATVOETSCHOEISEL
RIJLAARZEN OVERAL TE ONTBIEDEN

NIJMEGEN

Piano's, Vleugels, Autopiano's, Harmoniums
ook gebouwd voor de Tropen; - Vraagt offerte

G. A. J. VAN KALMTHOUT

BISSCHOP HAMERSTRAAT 3 - TELEF. 1562

NIJMEGEN

5179

TH. MARTENS & ZONEN

ZIEKERSTRAAT No. 65, NIJMEGEN

TELEF. 1535

HET AANBEVOLEN ADRES VOOR „OOST EN WEST”
ENCADREMENTEN - ETSEN - SCHILDERIJEN
BILLIJKE PRIJZEN - KWALITEITEN GEGARANDEERD 0000

Nieuwe Ledenlijst van „Oost en West”.

Voor Firma's die de nieuwe volledige LEDEN-
LIJST der Vereeniging wenschen te ontvangen,
wordt de ingenaaide lijst verkrijgbaar gesteld ad
f2.50 per ex., bij het Algemeen Secretariaat der
Vereeniging, KORTE VOOEK HOUT 6, Den Haag.

Leden van „Oost en West”

Doet Uwe inkoop bij de leveranciers, die het
„Koloniaal Weekblad” door adverteeren steunen.
Tracht vertrouwde firma's op te wekken tot
plaatsing van annonces in het „K. W.”. Ook daar-
mede steunt gij de belangen van de Vereeniging.

Fongers

degelijk - duurzaam
veilig
FONGERS-FILIALEN
te Den Haag: 5029

Laan van Meerdervoort 92a - Schuytstraat 121
Tel. 34830 Tel. 34470

DE BAS & Co., Bankiers

HEERENGRACHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

Belasten zich met alle Bankzaken

Safe-Inrichting

5007

Kunst- en Antiekhandel „SENA”

Schilderijen en Antiek

Stadhoudersplein 164 - Den Haag

Toonkamers

5234

van Antieke Meubelen, Oude Schilderijen
en Curiositeiten

Dagelijks Geopend van 10-5 uur - Telefoon 36516-37344

HET IDEALE TROPENLEDIKANT

Soliede constructie. - Uiterst billijke prijzen.
Een-persoons f21.50. Twee-persoons f24.50.
Ook te leveren in andere maten.
J. F. HENDRIKS, Den Haag. Ged. Burgwal 65.
Telefoon 10786. 5042
MEUBELEN, TAPIJTEN, BEDDEN enz.
Aanbevolen adres voor Indische families.

**N.V. v. Vuuren's Handel-Mij
BRANDSTOFFENHANDEL**

Denneweg 67a

Den Haag

Telefoon

14427

5113

Wenscht ge te ontvangen de KWALITEIT
Brandstoffen, tegen BILLIJKEN prijs en
GEGARANDEERDE maat? Bel dan op 14427

**DE N.V. BEGRAFENIS-ONDERNEMING
„SIMPLICITAS”**

VAN W. J. INNEMÉE & ZONEN TE 'S-GRAVENHAGE
IS ONMIDDELIJK IN HET BINNEN-EN
BUITENLAND TE ONTBIEDEN VOOR REGELING
VAN EEN TRANSPORT, BEGRAFENIS OF CREMATIE

KANTOREN: DENNEWEG 71-73

GARAGES, KISTENMAKERIJ EN DRUKKERIJ: HOOIKADE 43-57

TELEFOON: 11314 EN 12890

5095

F. C. DE BRUYN

Magazijn van

5017

Comestibles en Kolon. Waren

Alle artikelen voor de RIJSTAFEL
Franco bezorging in stad en omstreken

DANCKERTSTRAAT No. 43

DEN HAAG

TEL. 34088-34089

aftrek van de preventieve hechtenis. In de strekking van de gesproken woorden was het aanzetten tot daden van geweld niet bewezen, doch wel opruiing. De veroordeelde beruiste in het vonnis, maar zal een verzoek om gratie indienen.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlucht

TORADJAASCHE VOLKSKUNST.

Ten vervolge op hetgeen wij verleden week vermeldden betreffende de speciale tentoonstelling van Toradjaasche Volkskunst, welke thans in de Toonzalen van Boecatan, Heulstraat 19, te 's-Gravenhage gehouden wordt, zij hier nog aangevuld, dat ook de in fleurige tinten beschilderde kleedingstukken van geklopte boomschors (*foeja*) daartoe behooren. Vóór het model der Toradja-woning, waarvan de wanden met aardverfstoffen en kalk zoo sierlijk gekleurd zijn, ligt zulk een *foeja*-baadje, dat bij feestelijke gelegenheden op Midden-Celebes een der inheemsche schoonen tooiden. In onze Westersche omgeving maakt het als wandversiering in serre of studente-kamer, zeker geen slecht figuur. De hoofddoeken in denzelfden trant, gewoonlijk van één vierk. meter oppervlak, voldoen alleraardigst als lampekappen.

Welk een kunstig werk de thans vrij zeldzaam geworden bereiding dezer grondstof is, vertelt ons o.a. prof. Loebér in No V zijner serie artikels „Van 't Wondere Insulinde" onlangs in „Het Vaderland" verschenen, waarin wij lezen:

„In dien oertijd, toen het weven er totaal onbekend was en er nog geen liefderijke O. I. Compagnie bestond, die de te goedkoop gekochte kruidnagelen betaalde met opgedrongen, dure „custkleedjes", in dien tijd wist men uit schors kleederen te vervaardigen. Hoe groot de behoefte daaraan was, blijkt wel uit het feit, dat het schorswerk vroeger overal in den Archipel voorkwam, deels nog voorkomt. Van Sumatra tot Nieuw-Guinea vindt men de sporen van dat overoude gebruik en zelfs in streken, waar het goedkoop, Europeesch katoentje reeds doorgedrongen is, wordt het *foeja* nog gebruikt. Bij arbeid in de bosschen vol stekelige lianen, wordt grove schorsbedekking nog graag gedragen.

„Allerlei boomen in Indië moeten hun leven laten voor deze schorsbewerking. De gekapte stam wordt bijv. op Borneo, boven vuur verwarmd, totdat schors en bast loslaten. De bast wordt van de schors gescheiden en met kloppers van ijzerhout bewerkt, tot de vereischte dikte bereikt is. Aldus ontstaat die bruine stof, waarin het vezelje van het hout nog goed te zien is.

„Op Nieuw-Guinea verbetert men deze primitieve bewerking en legt den bast vóór het kloppen drie dagen in 't water te rotten. En in de binnenlanden van Celebes wordt de bast gekookt, uitgeloozd en ook in 't water te rotten gelegd. Hier nu heeft men met een bepaald gistingsproces te doen. De houtvezels lossen zich op, worden cellulose, dat door kloppen met steenen werktuigen uitgeslagen en gladgemaakt wordt. Eerst dan ontstaat de synthese van de schorsbereiding: het *foeja*, een vrij blank vezelpapier, zoodat onze papierbereiding uit hout reeds vóór vele eeuwen in Indië een voorganger gehad heeft.

„Daarvoor bestaan bijzondere klophutten, die uitsluitend voor dit doel gemaakt zijn. Deed men 't thuis, dan zou men de huisegeesten kunnen verschrikken of onaangenaam stemmen. Doch ook in de klophut wordt den geesten een sirih-offer gebracht en men spreekt de geesten der voorvaders toe en belooft hun een stukje *foeja* na afloop.

„Hier bij de Toradja's worden allerlei soorten gemaakt, van grof pakpapier af, tot uiterst fijn werk, dat dun als tule is. Het wordt in verschillende kleuren geverfd.

„Op Java werd dit bastpapier vroeger eveneens in groote hoeveelheden gemaakt, blank papier ditmaal, met metalen kloppers — men bemerkt de technische stijging — bewerkt, dat langen tijd in gebruik bleef, het Hindoesche schrijfmateriaal van gedroogde palmbladen verre overtreffend.

„Van dit materiaal werd ook de *wajang*

HOTEL „DE TWEE STEDEN" | RESTAURANT „DE TWEE STEDEN"

Buitenhof

Telefoon Nos. 15950 - 15951 - 10062

's-Gravenhage

FAMILIE HOTEL EERSTE RANG IN HET CENTRUM DER STAD

Thé Dansant — Diner Concert
Roemeensch Orkest 5104
Uitstekende Keuken
GERENOMMEERDE WIJNKELDERSpeciale tarieven voor langdurig verblijf
Kamers met stroomend water en prive bad

bèbèr gemaakt, de antieke, beschilderde rolprent, en op Bali en Java ontstonden op dit *daloewang* die prachtig-decoratieve prenten met lijmverf beschilderd.

„Ook elders onder de Toradja's en Papoea's kwamen verrukkelijke ornamentaties voor op blank *foeja* geschilderd. Om de matte kleur af te wisselen werd wel eens met gesmolten hars geschilderd. Of men versierde het *foeja* met borduurwerk of met witte schelpplaatjes.

„Dit beschilderen is op Celebes een heilig werk, dat alleen door priesters en priesteressen mag uitgevoerd worden.

„Vele eeuwen is dit *foeja* de gebruikelijke stof voor kleederen geweest. Maar, naar afbeeldingen te oordeelen, wel niet erg flatteerend, want stug en stijf zien die dames van de Toradja's eruit en 't is volop te begrijpen, dat, na invoering van de weverij, men langzamerhand tot katoen overging. En het goedkoop katoentje uit Europa deed natuurlijk de rest!"

Hetgeen echter niet wegneemt, dat de techniek dier *foeja*-bewerking en de versieringskunst er van behouden, ja zelfs ontwikkelt kunnen worden in de inheemsche richting, wanneer ook wij, Westelingen, ze maar naar waarde weten te schatten en aanmoedigen, zij 't dan ook voor andere doeleinden dan kleedingstof. Ditzelfde geldt nog voor zoovele andere Indonesische volkskunst-uitingen!

Wij zijn het dan ook geenszins eens met het oordeel door den kunstcriticus, Just Havelaar, onlangs in „Het Vaderland" geuit, naar aanleiding van een tentoonstelling van Indische *ikat*-weefsels in *Pictura*, waarbij deze tot de zonderlinge slotsom kwam:

„Deze volkskunst is gedoemd te verdwijnen. Zij bestaat krachtens het primitieve karakter der Indonesische samenleving. Zij is mogelijk in een wereld, waar de tijd geen waarde heeft en waar de schoonheidsaandrift volkomen onbewust en intuïtief is gebleven. Juist het onbewuste karakter dezer weefkunst heeft ten gevolge, dat zij weerloos staat tegen de invloeden van het Westen. Er valt hier niets te redden, ook met de beste bedoelingen niet. Scholen voor het behoud der *ikat*-weefsels zouden eene contradictio in terminis zijn!"

Wij zouden willen vragen:

Bestaat niet iedere kunst — vanaf de vroegste tijden tot op heden — krachtens het karakter der samenleving, waar men haar vindt? Maar ontwikkelt zij zich dan niet immer, met die samenleving, van primitief-zijn, tot zich meer en meer ontplooiende samengesteldheid?

De *foeja*-bewerking is zeker heel wat primitiever dan het *ikat*-procédé, zelfs in zijn eenvoudigsten vorm; ze kan zich echter ook ontwikkelen. En hoe bewonderenswaardig heeft toch die oorspronkelijke zoo simpele *ikat*-bindtechniek zich op verschillende plaatsen van den Archipel tot steeds hooger trap van kunstuiting ontplooid!

Is schoonheidsaandrift niet *altijd* intuïtief, zowel in het Westen, als in het Oosten? Maar „volkomen onbewust" is zij nimmer, hier noch daar. De Oosterse kunstenaars — hetzij man of vrouw — hoe primitief ook, is zich wel degelijk bewust, evenzeer van de meer of mindere schoonheid van zijn of haar schepping, als van zijn aandrang daartoe. De Indonesische weefkunst draagt dus zeker geen onbewust karakter en zij staat alleen „weerloos tegen de (slechte) invloeden van het Westen", omdat wij, Nederlanders, die de plaats innemen der eertijds kunstlievende Inlandsche vorsten, in deze nimmer goede invloeden daartegenover hebben gesteld. *Beginnen* wij niet pas in de allerlaatste decennia de Indonesische volkskunsten als zoodanig te erkennen en te waardeeren, ook in geld?

Tijd mag vroeger geen of minder waarde voor den Indonesiër hebben gehad, thans heeft die ook voor hem geldswaarde gekregen. Ook de tijd aan

zijn kunst besteed, heeft geldswaarde. Daar wordt de kunstwaarde echter niet minder om.

Er valt dus op dit kunstgebied nog alles te redden, mits wij er maar niet onverschillig of hulpafwijzend, gelijk de heer Havelaar, tegenover blijven staan, doch onze „beste bedoelingen" thans in daden — het is de hoogste tijd — worden omgezet.

Wij Westelingen zijn nu toch eindelijk wel overtuigd van het nut van onderricht in handen-arbeid, vanaf de prilste jeugd tot op den volwassen leeftijd. Technische scholen worden in iedere moderne samenleving gesticht. Het *ikatten* o.a. is een techniek, die recht heeft onderwezen te worden, door ervaren inheemsche technici aan hun onervaren jeugd, vroeger op de werkplaats, thans in de school. Door ons is het modernisme ginds ingevoerd en wij hebben daarmee de plicht op ons geladen het zich daar ook naar behooren, volgens den volksaard, te doen ontwikkelen, tot heil der gansche menschheid over den geheelen aardbodem!

Op bovengenoemde tentoonstelling in *Pictura* hopen wij de volgende week terug te komen.

HANSA
TAFELZILVER

Het laagst geprijsd-
het hoogst geprezen

Zoowel verzilverd, als in
gewaarborgd massief
zilver verkrijgbaar

5039

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

Algemeen Commercieel Overzicht.

De stemmen, dat een economische crisis in aantocht is, worden thans luider. Sir George Paish, internationaal financier en economist, schrijver van de brochure „World's Economic Suicide", constateert, dat de financiële situatie der gansche wereld zeer ongezond is en een financiële desorganisatie over de geheele wereld moet beteekenen. Het *Soer. Hbl.* (15 en 27 Nov., en 4 Dec. „Alg. Comm. Overz.") vreesst maar al te zeer, dat deze financier en econoom volkomen gelijk zal krijgen.

De eventuele vervanging van de zilveren door de *nikkelen munt*, zonder vrijwel eenige waarde, is in Holland nog het onderwerp van den dag. Het zeer gerechtvaardigde vermoeden, dat het publiek de nikkelen munt met eenig wantrouwen zal ontvangen en velen er een verlies aan monetair prestige in zullen zien, wordt handig weggeredeneerd. Zeker, ook onze zilveren munten zijn niet volwaardig, doch het maakt — meent het *Soer. Hbl.* — toch nog een groot verschil, of deze een reële waarde hebben van 30 à 40 pCt., of geheel geen waarde hebben. Men voert aan, dat de papieren guldens en rijksdaalders door de Inlanders in *Ned.-Indië* zonder wantrouwen geaccepteerd werden, doch dit zegt niet veel, wijl de Inlander in de gelegenheid is deze papiertjes steeds in zilveren munt om te zetten. Het conservatisme van den Inlander en het wantrouwen, dat hij vaak heeft in maatregelen van bovenaf, doen de overtuiging niet postvatten, dat hij een eventuele nikkelen munt met sympathie zal ontvangen. Nu is door propaganda in deze wel iets te bereiken door het personeel van diverse Indische bankinstel-

Streng discreetie, accurate
bediening, prima kwaliteiten en
soepele betalingsvoorwaarden
zijn de factoren, waardoor alle
Repatriëerenden bij voorkeur gaan
naar

Magazijn „De Residentie"

LANGE BEESTENMARKT 119-127 5080

DEN HAAG - TEL. 15555

GROOTE SORTERING
DAMES- en HEERENKLEEDING
MEUBELN - BEDDEN - RADIO
ENZ. ENZ. ENZ.

lingen en kassen, doch dat is de verantwoordelijkheid overdragen op een klasse van beampten, die daar feitelijk niets mede te maken hebben.

De malaise in den import.

„Aneta” (*De Loc.* 4 December, blz. 37) had een persgesprek met den heer E. J. Weenink over den algemeenen toestand in den Importhandel in Indië. De toestand is z. i. zeer slecht; in het bijzonder wordt de handel in stapel-manufacturen door de malaise getroffen. De batik-industrie maakt een crisistijd door, de stocks zijn enorm groot. De slechte toestand in den import is voor een belangrijk gedeelte te wijten aan het bestaan van veel te veel importeurs, dus aan een te ver doorgevoerde concurrentie, welke wordt uitgebuit door de Chineesche afnemers, die hierdoor in staat worden gesteld enorme credieten te verkrijgen. De confitures komen vooral in de kleinere zaken in veel grootere mate voor dan sinds jaren het geval was. Hierbij komt dan nog de „moordende” *Japansche concurrentie*, welke in Holland en in het buitenland nog onvoldoende wordt begrepen. De situatie in den Indischen importhandel is momenteel ernstiger dan ze de laatste 20 jaren ooit was.

„Aneta” (*Bat. Nwsbl.* 6 Dec., „De Malaise”) had nog een onderhoud met een ervaren importeur. Hier klonk over iets optimistischer geluid. De malaise heerscht in hoofdzaak in manufacturen, d.w.z. stapel-lines. De markt voor manufacturen zooals fancies en kramerijen is niet zoo ongunstig. De aanvoeren van stapelartikelen, whites enz. zijn veel te groot in verhouding tot het verbruik. Gelden komen de laatste maanden vrij slecht binnen. Vele handelaren maken van de situatie misbruik, doch de schuld ligt voor een belangrijk deel bij de importeurs zelve, die hiertegen een te slappe houding aannemen.

De Loc. bevat een „Econ. Supplement” (30 Nov. en 7 Dec., blz. 47), het *Bat. Nwsbl.* schrijft over „Havens” (6 en 7 Dec.), „De Raad voor de Scheepvaart” (9 Dec.), de *Deli Crt.* over „De dalende invoer” (12 Dec.) en „Voor-oorlogsche tarieven” bij de S. S. (14 Dec.).

Genève.

Herhaaldelijk is er op gewezen, dat Nederland te Genève al te bescheiden als een klein land optrad. Onze nationale trots te Genève bepaalde zich ertoe te bewijzen, dat wij uitstekende internationale juristen hadden en nog zeer toonbare diplomaten uit de oude school, waarop zoovele nieuwe naties zich niet kunnen beroemen. Deze bescheidenheid was — n.h.i. van het *Soer. Hbl.* (4 Dec., 2de bl.) — een zuinigheidsmaatregel. De tijd is thans voorbij, dat onze diplomatie Indië en bagatelle te Genève kon behandelen, als een aanhangsel van het Rijk, dat voor de betekenis van het Rijk niet van belang is. Indische economische belangen treden nu zelfs sterk op den voorgrond. Het zou goed zijn als de organisaties van het bedrijfsleven op Java daaraan volle aandacht gingen schenken. De ervaring met de Poenale Sanctie en het alarmschot van Loucheur zullen daartoe zeker prikkels vormen. Het is niet denkbaar, dat het Koninkrijk der Nederlanden nu nog voortgaat te Genève als zijn begroting op te geven de begroting van het moederland. Het Koninkrijk in zijn geheel moet tot zijn recht komen.

Wij vestigen de aandacht op *De Loc.* (2 Dec., blz. 5, „De arbeid op Zee”, te Genève; blz. 17, „Onze West” en Venezuela; 5 Dec., „Inl. vorsten en centrale Overheid”, prof. Rushbrook), het *Soer. Hbl.* (3 Dec., „Koloniaal lessen”, III; 7 Dec., „Br. uit Engeland”, R. v. S.; 7 Dec., „Kalmereing bij onze Buren in Europa”), *De Sum. Post* (9 Dec., „Br.-Indië”), de *Deli Crt.* („Curaçao”, J. B. van Heutsz), de *Java-Bode* (10 Dec., „China en Japan”, ir. Wouter Cool) en het *Bat. Nwsbl.* (5 Dec., „Sovjet-Rusland”, dr. B. R.).

De koloniale politiek.

Het *Soer. Hbl.* bespreekt „De koloniale politiek” (2 en 7 Dec.) in de Tweede Kamer. Het debat bij de algemeene beschouwingen over de Rijksbegroting is leerrijk. De heer Colijn, hij moge al dan niet de hand hebben gehad in de benoeming van den heer De Graaff, heeft in ieder geval goede verwachtingen van den kolonialen koers van dit kabinet. Ten opzichte van het concrete hoofdpunt der koloniale politiek: de bestuurshervorming in de Buitengewesten, bewijst het voorts, dat de heer De Graaff is bekeerd van de dwalingen zijns weegs. De aanvankelijk ondernomen poging, om zijn stelsel gelijk het op Java was toegepast met zoo gering mogelijke wijziging over te brengen naar de Buitengewesten, is thans openlijk als mislukt gekwalificeerd door den heer De Graaff zelf, bij monde van den minister-president. Gezocht zal worden naar een oplossing, die bij het begin begint, namelijk bij de locale gemeenschappen. Het *S. H.* is van oordeel dat Indië met dit beeld der koloniale vooruitzichten voorshands tevreden kan zijn; het is meer dan men mocht verwachten.

Wij verwijzen naar het *Bat. Nwsbl.* (10 Dec., „Politiek en Maatschappij in Indië”, Jager; 4 Dec.

MODE-ACADEMIE J. & G. DE GRAAFF

ANNA PAULOWNASTRAAT 18a

DEN HAAG

Vakschool tot het leeren van het Costuum- en Mantelvak (volgens nieuwe Fransche coupe).
Inschrijving van nieuwe leerlingen. — Begin van den Dag- en Avondcursus 2 Februari.
Prospectus bij de Directrice. 5037 G. DE GRAAFF,

„Het programma der V. C.”; 5 Dec., „Vijf”), de *Deli Crt.* (13 Dec., „Liberalisme”) en *De Loc.* (5 Dec., blz. 3 en 33, „Inl. rechtspersonen”).

Onderwijs en Ontevredenheid.

In het *Soer. Hbl.* (5 Dec., 2de bl.) geeft Oud-Ophaffer zijn inzichten weer over het Onderwijs. Het is aandoenlijk om te bemerken, hoeveel Kromo over heeft voor zijn kinderen; velen liggen krom, om hun zoontjes goed onderwijs te doen geven. Thans zijn de intellectueelen nog jong en velen schreeuwen hard. Zij zullen ouder en wijzer worden en hopelijk later een tegenwicht vormen van het dan komende en dan overmoedige geslacht. Onderwijs kweekt ontevreden menschen. In Holland waren massa's onderwijzers rood; dikwijls een gevolg van het leed, de armoede, die zij aantreffen bij de ouders van de kinderen. Zeventien jaren geleden waren de kweekscholen in Indië te luxueus ingericht; als die jongelieden later in de dessa op een sober tractement leven, dan zijn zij ontevreden en leeren ontevredenheid. *Het onderwijs is goed en is noodig voor den economischen vooruitgang.* Als men een paard goed voert wordt het dier weelderig. Willen wij een groote berustende massa besturen, dan geven men geen onderwijs, maar het is vernederend om een berustend volk te besturen. Een goed ruiter heeft graag een warmbloedig paard onder zich en als het dier bemerkt, dat de hand zacht en vast is, dan ontstaat er vriendschap. Zoo'n dier heeft gauw door, wie hem berijdt en Kromo, die zeer telepathisch is aangelegd, heeft ook gauw door, of de bestuurder een vaste hand heeft. Men moet geen toean manis zijn, dan krijgt men een messteek in den rug. De Romanows zouden nog Tsaren zijn, als Nicolaas niet te manis was geweest; en nu? Als men niet zeer berustend is in Rusland wordt men weggepest of gedood. De flinke Inl. vrouw Siti werd uit een kampong bij Soerabaja weggepest, omdat zij zich niet wilde aansluiten bij de communisten. Siti was vele malen in Holland geweest; zij wilde haar centjes niet afstaan aan duisterlingen. Zij heeft genoeg gezond verstand om thans als baboe het juk van een Mevrouw te verkiezen boven het juk van haar rasgenooten, die zich communist noemen en zoo weinig van communisme afweten. Middendorp's Mei-rede handelde over vrede door strijd, doch *Kromo wil met vrede gelaten worden.* Misschien zijn er lieden in Boven-Digoel, die daar beland zijn, omdat zij minder zelfstandig geweest zijn dan Siti; zoolang de communisten een pesterreureur kunnen uitoefenen in de kampongs, worde echter geen amnestie op ruime schaal verleend.

De *Deli Crt.* schrijft over „Onderwijsplannen in uitvoering” (29 Nov.) en „Het Indisch H. B. S. diploma” (6 Dec.), de *Java-Bode* over „De onderwijsstelsels” in Achter-Indië (5 Dec., prof. Schrieke), het *Soer. Hbl.* over „Onderwijs-vraagstukken” (2, 4 en 6 Dec.).

Het Clublied van de P. N. I.

Verschenen is het Clublied van de Partai Nasional Indonesia, getiteld „Partai Kitai” („Onze Partij”). Vrij vertaald door het „A. I. D.” komt de *lagoe* op het volgende neer: I. Onze partij staat reeds, De verheven partij P. N. I. Dat is voor allen een teeken Van het ontwaken van het Indonesische volk. Refrein: Leve de P. N. I. Leve de P. N. I. (bis). Leve de P. N. I. — Onze Partij (bis). II. Driehonderd jaar reeds, Wachte het volk op zijn vrijheid; Maar wat ook gebeurde, Zijn vrijheid kreeg het niet. Refrein. III. Daardoor begrijpt het volk, Dat de Vrijheid moet worden gezocht. Een edel streven, een rein streven, Onze partij, de partij „P. N. I.” Refrein. IV. Partij P. N. I., banier van het volk, Werkend ten bate van de landgenooten, Het rood en het wit van den vlag, Zijn het symbool van de P. N. I. Refrein. V. Het rood betekent een hart vol moed; Het wit duidt aan een rein hart; Kepala Banteng, dit wordt begrepen, Vertrouwt op zich zelf. Refrein. VI. Wij roepen luid tot alle vrienden: Laat ons gezamenlijk werken, Opdat spoedig de vrijheid kome Voor land en volk van Indonesia. Refrein. (*Deli Crt.* 12 Dec.).

Beschouwingen over de Inlandsche volksbeweging treffen wij aan in *De Loc.* (3 Dec., blz. 17, „Oud Nieuws”; blz. 31 „P. I. en Liga”; 7 Dec., blz. 31, „In eigen Kamp”); het *Bat. Nwsbl.* (4 Dec., „De Gouverneur spreekt”; 6 Dec., „Verbijsterend”; 7 Dec., „Bevestigd”), de *Java-Bode* (4 Dec., „Communisme in Deli”; 9 Dec., „Om de I.” en „Jubileum P. N. I. te Djakarta”; 10 Dec., „Buiten de perken”) en de *Deli Crt.* (11 Dec., „Contact met den Sino-manraad”).

Intellectuele koelies.

Op een desbetreffende vraag in den Volksraad van den heer Koesoemo Oetoyo antwoorde de Regeering, dat een onderzoek was ingesteld in de gewesten *Atjeh* en S. O. K., naar de aanwezigheid van intellectueelen onder de contractkoelies. De gegevens, welke op meer dan 235 ondernemingen betrekking hebben, wijzen uit, dat op een totaal van minstens 250.000 personen aanwezig waren: A. In het gewest S. O. K. 174 personen, die op een H. I. S. geweest waren. Van 115 hunner staat vast, dat zij zulk een school niet tot het einde hebben doorlopen, ten aanzien van 41 hunner bestaat hieromtrent onzekerheid en slechts van 18 hunner staat vast, dat zij een H. I. S. met goed gevolg doorlopen hebben. Van deze laatste 18 personen hebben er: 3 nog eenigen tijd een H. B. S., 5 een M. U. L. O. en 1 een Kweekschool bezocht. Eén is verder hulponderwijzer en één is als goeroe werkzaam geweest. B. In het gewest *Atjeh* 7 personen, die een H. I. S. bezochten, waarvan er 3 met goed gevolg. De *Deli Crt.* (9 Dec.) merkt hierbij op, dat de Regeering met geen woord rept over de reden van het emigreeren dezer lieden naar de Buitengewesten. Het was er den vrager natuurlijk juist om te doen te weten of deze zoogenaamde intellectueelen naar de Buitengewesten gaan om communistische propaganda te maken of dat zij uitwijken uit noodzaak om in hun onderhoud te voorzien. Het getal 181 voor S. O. K. en *Atjeh* zal wel niet nauwkeurig zijn. De zoogenaamde intellectueelen, die hier opzettelijk voor communistische propaganda komen, zullen met hun kennis van het Nederlandsch wel niet te koop loopen!

De *Deli Crt.* bepleit aanplant van bosschen in „Noord Sumatra” (9 Dec.) en bevat verslagen van „De moord op Groeneboom” (11 Dec.) en van „De conferentie met het K. v. Arbeid” (12 en 13 Dec.); *De Loc.* (3 Dec., blz. 22) publiceert de overwegingen van het vonnis in de zaak-Waller (n.l. die der 42 beklaagden) van den Landraad te Langsa; er is geen enkele verzachtende omstandigheid. Strengere straffen verdienen h. i. de beklaagden, naar gelang van de gespeelde rol. Onverbiddelijk behooren die straffen te worden opgelegd. Want de aanslagen tegen het ondernemingspersoneel vermeerderen en leveren een gevaar op voor de orde van de ondernemingen, dat is voor de orde in deze Gewesten.

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers.

Diverse onderwerpen.

Naar aanleiding van de vraag van al dan niet bestendiging van de koloniale verhouding van Nederland tot Indië, wordt in het liberale blad *Medan Doenia* te Semarang van 10 October gezegd dat het verloop der wereldverhoudingen een vrijwording van „Indonesië” eischt. Hoe heviger het belemmeren hiervan is, des te grooter zal ook de drang naar deze vrijheid zijn. Houdt men daarmee geen rekening, dan zullen lastige verwikkelingen ontstaan en deze niet aan de „Indonesiërs” kunnen wijten. De redactie voegt hieraan toe dat eenheid en kracht het „Indonesische” ras van den kolonialen band zal kunnen losmaken; zonder deze zal Indonesië een kolonie blijven.

Over de door den Inlandschen adel in de samenleving ingenomen plaats, zegt een ander schrijver in dat blad, met aanhaling van het verloop der Indische geschiedenis, dat sedert 300 jaar het Indonesische volk de verdrukking van de verdeel- en heerschen-politiek onderging, totdat de ethische koers ontstond. De Inl. adel kwam in de kapitalistische samenleving in het gedrang en werd tot loonslaaf verlaagd. Inans staat het aan de nationalist, hen weer op te heffen, waardoor onderlinge samenwerking en steun noodig zijn, die een middenstand zullen doen ontstaan; daarvoor is de heer Djajadiningrat reeds aan het ijveren.

Bintang Timoer (liberaal) van 21 Oct. zegt van een hooggeplaatst postambtenaar te hebben vernomen, dat er wel is waar een postgeheim bestaat, maar dat in verband met de politiek, er een geheime postinstructie bestaat, waarbij is bepaald, dat het hoofd van plaatselijk bestuur het recht heeft allé aan de post toevertrouwde brieven aan te houden en te openen. Ergo: er is geen briefgeheim. Verteld wordt verder dat de brieven van met name genoemde P. N. S.-leiders steeds geopend worden om er afschriften van te nemen. Daarna worden zij weder gesloten en verder doorgezonden.

Het nummer van 23 Oct. heeft het o. a. over den veranderden geest onder de „tegenwoordige koelies“, in verband met de in de laatste dagen door „Aneta“ uit Medan geseinde aanvallen op assistenten. Vooral het feit dat een administrateur in zijn tot dusverre door de koelies als „angker“ (heilige of gevreesde plaats — Red.) beschouwd kantoor door een koelie werd aangevallen, trekt de aandacht. De redenen van de veranderde mentaliteit der koelies worden in het kort nagegaan. Gezegd wordt dat er niemand schuld aan heeft. Het is ontstaan door „den loop der wereldsche zaken“, hetgeen dan kortelijks wordt nagegaan. Aangehaald wordt het in de „Straits Times“ gepubliceerde gezegde van Mr. Creutzberg, dat men de arbeiders op de ondernemingen niet meer op dezelfde manier kan behandelen als vroeger.

Voorts wordt in hetzelfde blad van 23 Oct. gezegd dat het streven van het Mal.-Chineesche blad „Perniagaan“ (met de daarachter staande Chineesche groep) naar de gelijkheid van alle bevolkingsgroepen in Indië hoe langer hoe duidelijker wordt. Er bestaat thans een goede verstandhouding tusschen de Inheemschen en de Chineezzen, omdat zij gezamenlijk tegenover de Nederlanders staan. Maar of die goede verstandhouding zal voortduren indien de gezamenlijke „vijand“ gevallen is?

In het nummer van 25 Oct. wordt de Regeerings-circulaire omtrent de door de landsdienaren aan te nemen houding, wanneer het lied „Indonesia Raja“ ten gehore wordt gebracht, verklaard en besproken. Het door de Regeering ingenomen standpunt waarin zij het lied als een vereenigingslied — en niet als een volkslied — opvat en wenscht dat alle landsdienaren in openbare bijeenkomsten tegenwoordig, de strikste neutraliteit tegenover het lied zullen in acht nemen — Red.) wordt geprezen. „Het is waarlijk hoog en juist, overeenkomstig de heerschende toestanden“, al blijven de nationalist en *Bintang Timor* zelf, „Indonesia Raja“ als het Indonesische volkslied beschouwen. Het is reeds een der goede voorkeuren, dat het ten slotte officieel erkend zal worden, wanneer in de toekomst de Staatsinrichting op de zelfstandigheid gebaseerd zal zijn.

In *Boedi Oetomo* van 1 Oct. overweegt een schrijver de vraag of de samenwerking tusschen Oost en West wel tot de vrijheid van het Oosten zal kunnen leiden en schetst hij de historie van de koloniale politiek in hare verschillende fasen, die zuiver en alleen op winstbejag is gebaseerd. Ook geeft hij een beschrijving hoe die politiek zich in Indonesië heeft gedemonstreerd. Een groot bezwaar voor het bereiken van een „vrij Indonesië“ is de superioriteitswaan van de Europeanen. Het zoogenaamde rassenprobleem zal eerst worden opgelost indien de nationale vrijheid is bereikt. In deze bespreking wijst schrijver vooral op het feit dat het Oosten ten aanzien van de economie een heel ander standpunt dan het Westen inneemt.

In *Bintang Timor* van 2 Nov. wordt besproken het eventueel aftreden van de heeren Tjokroaminoto en Salim als leiders der Partij Sarekat Islam, waarvoor volgens velen geen geschikte vervangers zouden te vinden zijn. Indien de bewering omtrent dit aftreden juist mocht zijn, dan is het een gevolg van het feit dat vele bekende, meer radicale voor mannen der Irlh. volksbeweging uit de P. S. I. zijn getreden omdat zij zich niet langer konden vereenigen met de conservatieve wijze waarop de heer Tjokroaminoto zijn „witte“ vereeniging leidde en leidt, zoowel op politiek als godsdienstig gebied. Gewenscht wordt de radicale reorganisatie van die partij volgens de eischen des tijds, omdat zij thans geen volksorganisatie meer is.

Het Mal.-Chineesche blad *Warna Warta* van 25 Oct. is van oordeel dat de politieke atmosfeer in Indië, na de vergadering van de Vaderlandsche Club te Djokja, waarin besloten werd om een eigen politiek program te hebben, gezuiverd is.

Nu weten wij, zegt schrijver, wat wij aan onzen nieuwen tegenstander hebben en hij, wat hij aan ons heeft. De politieke strijd tusschen hem en ons geschiedt nu met open vizier, wat niet mogelijk is wanneer de Vaderlandsche Club geen eigen politiek program heeft en met andere partijen meegaat.

Het blad *Keng Po* van 25 Oct. fulmineert er tegen dat in het binnenland Inlanders nog hurken voor Europeanen, speciaal voor bestuursambtenaren en administrateurs van ondernemingen en wenscht dat het voorbeeld van de steden gevolgd wordt, waar men zelfs den Gouverneur-Generaal zonder groeten voorbij loopt.

De administrateurs der ondernemingen voelen zich nog te veel koning. Zoo bleek uit het stellen van een vraag door het Volksraadslid Thamrin, dat een administrateur in Deli een paar Chineeschen koelies den hoed van het hoofd sloeg omdat zij hem niet groetten.

ALLE Wijnen Gedistilleerd en Limonade van

zijn voorhanden bij de navolgende firma's:

5111

DEN HAAG:

N. V. DUYNSTEE's Wijnhandel, Spui 250, Telefoon 16413
 N. V. ENGELS' Wijnhandel, Suezkade 48, Telefoon 32694
 HENRI VLEK, Hoofdkantoor, Herderstr. 24, Telefoon 10839
 HENRI VLEK, Filiaal Goudenregenstr. 206, Telefoon 38044
 N. V. VLEK's Wijnhandel, Theresiastr. 88, Telefoon 70100
 Wijnhandel LEEUWENDAAL, Oranjelaan 4, Telefoon 18755
 HENRI VLEK, Filiaal Pansierstraat 33, Telefoon 51962
 Wijnhandel v. d. KRUK, Willemstraat, Telefoon 78171

RIJSWIJK:

SCHEVENINGEN:

VOORBURG:

In het Mal.-Chin. blad *Perniagaan* van 30 Oct. wordt betreurd dat de opium-commissie van den Volkenbond China niet bezoeken zal, en betwijfeld of de betrokken regeeringen het opiumverbruik, behalve dan voor geneesmiddel, geheel zullen tegen gaan, want Singapore dankt drie zevende deel van zijn inkomsten aan het opiumgebruik en Indië verdient er ongeveer 60 miljoen gulden mee. Verder betreurt het blad de geringe belangstelling van de Chineezzen in Indië voor het belangrijke vraagstuk der opiumbestrijding en hoopt daarom dat de komst der Opium-commissie daarin verbetering zal brengen.

Volgens het Mal.-Chineesche blad *Sinar Sumatra* van 7 November meldt een telegram uit Nederland dat Majoor Khouw Kim An een geschenk heeft aangeboden aan Hare Majesteit de Koningin, als bewijs van de trouw der Chineezzen in Indië. Wij schrokken er van, zegt het blad. Kan zoo'n geschenk werkelijk als een „bewijs“ beschouwd worden van de trouw der Chineezzen in geheel Indië en is dat geschenk aangeboden met toestemming van het geheele Chineesche volk in Indië?

Perniagaan van 14 Nov. bespreekt het conflict tusschen de Inheemsche fractie van den Gemeenteraad en het College van B. en W. te Batavia en zegt o. a.: In een vergadering van B. en W. verklaarde Burgemeester Meyroos dat het burgemeesterschap in de Indonesische gemeenten momenteel nog bekleed moet worden door een Westering.

Die uitlating deed den vulkaan uitbarsten. Alle Indonesische leden van den Gemeenteraad van Batavia traden terstond af, welke solidaire daad natuurlijk door de Hollandsche pers sterk afgekeurd wordt.

Wij krijgen den indruk, zegt het blad, dat de Hollandsche pers van meening is als zou die actie van de Indonesische leden gericht zijn tegen de benoeming van den heer Thamrin tot loco-burgemeester. Dat is onjuist. De actie der Indonesische leden heeft een principieele beteekenis. Daarom is door hen de wettelijke weg om het besluit van B. en W. te doen vernietigen, ook niet gevolgd, want die zou ook niet zoo effectief zijn als het thans aangewende middel, nl. „staken“. Ze kennen de kracht van hun wapen.

Onder de huidige omstandigheden kunnen ze er zeker van zijn dat ze de sympathie en den steun van alle Indonesische groepen zullen genieten, want het geldt hier een principieele en algemeene kwestie.

Ook vermoeden eenige Hollandsche bladen dat de non-coöperatieve strooming hier een rol speelt. Wij weten niet — zegt schrijver — of die Indonesische leden van den Gemeenteraad, die allen coöperators zijn (en daarom in den Raad zitting willen nemen), van meening zijn veranderd, maar hoe het ook zij, de non-coöperatieve strooming is door het ontstaan van het conflict niet weinig versterkt.

Omdat het een principieele kwestie is, gelooven we dat die Indonesische leden hun plaats niet meer zullen innemen, als ze herkozen worden, alvorens door bevoegdheden verklaard is, dat de uitlating van Burgemeester Meyroos principieel niet juist is.

Oost- en Westindisch literatuuroverzicht.

De Redacties van tijdschriften, welke in deze rubriek worden opgenomen, worden uitgenoodigd de bladen rechtstreeks te zenden aan den redacteur van deze rubriek, Obrechtstraat 163, 's-Gravenhage. Hetzelfde geldt voor uitgevers, die hun boeken in dit overzicht wenschen vermeld te zien.

Algemeen Landbouwweekblad voor N.-I.

Latex vervolgt zijn artikel over Heveana in nr. 22 van 30 Nov. — Nieuwe werkwijze voor het fermenteren van tabak (ontleend aan het octrooi van The Tobacco Treating Company in Noord-Amerika). — Dingen die gebeurd zijn... Vaderlijke zorgen van het Bestuur II. — De meeldauwoorlog ontlokt andermaal een artikel van Odium. — De Haïti koffiecultuur, ontleend aan de Tea and Coffee Trade Journal. Haïti brengt ongeveer 8 pct. van de „mild“-koffie der wereld voort. — P. M. W. Dakkus begint een reeks bijdragen over Sierheesters. — De koffiecrisis van October, ontleend aan de Locomotief van 20 Nov., door Henri L. Baas.

De Banier

Uit no. 48 van 28 Nov.: Samenwerking van producenten. In nr. 49 van 5 Dec. lezen wij, dat ds. A. Merkelijn, miss. predikant te Magelang in de „Zeeuwsche kerkbode“ een brief heeft gepubliceerd, waarin hij de oprichting van een Christelijk bureau bepleit, ten behoeve van de vele inlanders en Indo-Europeanen, die zich in Holland bevinden.

Economisch-Statistische berichten.

Het Volkscredietwezen, door J. C. W. Cramer en de Indische middelen over Sept. 1929. Nr. 731 van 1 Jan.

Eigen Haard.

Nr. 1 van 4 Jan. bevat een aardig verlucht artikel: De G. Batoer op Bali, door H. R. van Heekeren.

De Groene Amsterdammer.

van 28 December no. 2743 heeft een artikel van Lou Lichtveld: Zwarte voeten in de sneeuw. Over een Neger-kerstlied.

De Indische Mercur.

van 8 Januari nr. 2 opent met een artikel: Het 25-jarig bestaan van het departement van Landbouw, Nijverheid en Handel te Buitenzorg (met 22 afbeeldingen), door dr. W. G. Boorsma. Het jubileum viel op 4 Jan. Tevens wordt gewag gemaakt van een andere herdenking, n.l. van het gouden jubileum van Teysmann, die op 2 Januari 1830 te Batavia aankwam en wiens naam in de voorgeschiedenis van het jubilerende departement niet mag worden verzwegen.

De Indische Post.

van 7 Dec. nr. 49 vermeldt de 2de algemeene vergadering van de Vaderlandsche Club te Soerabaja, op 1 Dec. Mr. R. Fruin is thans tot voorzitter benoemd en de V. C. heeft zich geplaatst onder de leiding van ernstig denkende Nederlanders in Indië, van wie het ontwikkelingspeil een waarborg vormt, dat uit hoog besef gestreefd zal worden naar behartiging van de Nederl. gedachte in deze landen. Het is geen stroovuur gebleken. Het aantal leden steeg tot bij de 7000. De namen van de hoofdbestuursleden worden tevens vermeld.

De Indische Verlofganger.

No. 22 van 3 Jan.: Verslag van het herdenkingsfeest naar aanleiding van het tienjarig bestaan der Vereeniging van Ind. Verlofgangers. — De vliegende Hollander in Indië, door S. Kalf. — Gesprekken met den Pangeran, kleine herinneringen uit Solo, door P. S.

De Ingenieur.

In het nummer van 3 Jan. no. I komt de brief voor van het Kon. Instituut van Ingenieurs aan de redactie van de „Haagsche Post“, inzake voorstel tot toekenning van den uitgelooften prijs van f 10.000 aan hem of hen, die het meest zal of zullen hebben bijgedragen tot het totstandkomen van geregelde telefonische gemeenschap met Indië.

In- en Uitvoer.

In nr. 52 van 30 Dec. lezen wij: De Surinaamsche landbouw in het derde kwartaal 1929, welk overzicht het Landbouwproefstation te Paramaribo inzond. Behandeld worden cacao, koffie, suiker, rijst, cocosenoten, sinaasappelen en overige gewassen. De opsomming is noch alphabetisch, noch naar de belangrijkheid der gewassen. Het laatste zou o.i. de voorkeur verdienen.

Locale Belangen.

Naar aanleiding van het artikel van J. de Waard te Medan in Koloniale Studiën van Augustus een bijdrage in afl. 23 van 1 Dec., door F. J. M. van Lempt: Het financieelwezen der locale ressorten. — Proces rioleringswerken Bandoeng, door J. — Het recht tot zelfbelasting der Javasche Gemeenten, door Van Kempen (vervolg). — Bouwverordeningen voor Regentschappen, door Sadelie. — De eerste decoratie van een Locaal Ambtenaar. De heer Heetjans, hoofdingenieur der gemeentewerken, die ontslag uit den dienst te Bandoeng nam, ontving het officierskruis der O. N.-orde. — Decentraliana (Luchtvaart en stedenbouw), beknopt verslag van een voordracht, gehouden door den heer G. Spit, chef van den Technischen Dienst der K.L.M. op het vliegveld Schiphol.

Nederlandsch-Indië, Oud en Nieuw.

Afl. 9 Het Januarinum is geheel gewijd aan de verzameling Krook. Prof. George Coedès, directeur

l'École Française d'Extrême-Orient schrijft: Verzameling Boedhistische beeldhouwwerken van J. C. M. Krook. — Anna Hallema schrijft: Een aantal figuren uit de Chinese collectie-Krook te Amsterdam. — Dr. Karl Wirt: De Javaansche bronzen der verzameling Krook, met voorwoord van J. Krom. De verlichting van het nummer is, zooals we zijn gewend, schitterend.

Neerlandia (Maandblad van het A. N. V.).

Het Januarinummer bevat den vierden brief uit Suriname, handelend over de „Tropen”. De niet bekende schrijver toont met zijn reeks artikelen goed met land en volk bekend te zijn en niet minder met juiste blik de hem omringende natuur goed te kunnen opnemen.

Oedaya.

De gedachten van Raden Adjeng Kartini als richtsnoer voor alle Indonesische nationale strevingen, door Rd. Ms. Noto Soeroto in nr. 12 van Dec. — C. Frans schrijft: Raden Adjeng Kartini. Haar beteekenis voor de associatie-gedachte en voor de volksbeweging in Indonesië. — Brieven geschreven gedurende de Javaansche reis door Rabindranath Tagore. — Van kunst en kunstenaars: Dini van Essen-Bergsma, door B. van Eysselsteyn. — Gelezen aren. De tentoonstelling „Het Koloniale boek”, door Willem Klaar. Een waardeerend artikel over deze tentoonstelling van de afd. Den Haag van Oost en West in den zomer van 1929.

Orgaan der Vereeniging ter beoefening van de Krijgswetenschap.

De 11de afl. bevat de voordracht van A. A. G. Feuilletau de Bruyn op de bijeenkomst van 29 Nov.: De handhaving van orde en rust door het leger in Ned. Indië.

Ons Zeewezen.

J. C. Mollema beschrijft in het nummer van 15 Dec. de Overwintering op Nova Zembla van Willem Barents en zijn kloekke mannen, die om den Noord een weg naar het Oosten wilden zoeken en van wie velen na veel ontbering jammerlijk het leven lieten. Het fraai verlicht artikel roept de herinnering op aan de daden van het verleden uit onze gouden eeuw.

De Periscoop.

Ons laatste verslag was nauwelijks geschreven, toen wij de mededeeling ontvingen, dat dit weekblad, dat 1 Nov. 1925 werd opgericht en tal van bijzondere nummers als: Cnyssennummer, Groene Kruisnummer, Benjaminsnummer, Lindberghnummer uitgaf, alsmede Oranjenummers op verjaardagen van leden van het Koninklijk huis en zich in de vijf jaren van zijn bestaan heeft verdienstelijk gemaakt met bijdragen op geschiedkundig, folkloristisch en landbouwgebied, heeft opgehouden te bestaan. Het laatste nummer verscheen op 7 December, no. 267, als afscheidnummer. Gebrek aan het nakomen der geldelijke verplichtingen van de abonneés was de oorzaak van het sneuvelen. Het blad verklaart, dat het vertrouwen, in de abonneés geplaatst, misplaatst is geweest. Een treurig verschijnsel voorwaar.

Politiek Economisch Weekblad.

Nr. 15 van 8 Jan.: Onze eerste inheemsche Raden van Indië. — Staatsgevaarlijk gezagsbegrip, naar aanleiding van het uittreden van den heer Middendorp, ass. res. en volksraadlid, uit de vereeniging voor ambt. v. h. binnenl. bestuur. — Mislukte „vertrouwens”-politiek. — Wegbereiders, door v. d. M. Dat zijn de mannen als Plancius en Jan Huygen van Linschoten, wier kaarten uit het stof der eeuwen zijn teruggevonden. Dan volgen de zeetochten naar het verre Oosten van Houtman en Van Neck en behandelt schrijver de ontwikkeling van scheepvaart en vliegwezen. — Communisme en Islam, door prof. C. Spat, VIII. — K. schrijft een kroniek over 1929. — De Rijkseenheid en de Handelspolitiek, door A. de Graaff. — Feuilleton: Verborgene Angels.

Spoor- en Tramwegen.

No. 1 van 7 Januari heeft het vervolg van: Het Meetrijuig der Ned. Ind. Staatsspoorwegen, door ir. R. de Gruyter.

De Tropische Natuur.

van November bevat: Eekhoorns en Tupaia's, door Sody. — De mierenboom Endospermum moluccanum Becc. van Ambon naar 's Lands Plantentuin te Buitenzorg overgebracht, door dr. A. Rant. — Over giftigheid van eenige slangen voor grootere zoogdieren, inzonderheid den mensch, door F. J. Maingolan. De schrijver trekt de gevolgen: 1. de beet van Naja is ook voor groote zoogdieren en voor den mensch doodlijk, althans levensgevaarlijk. 2. De beet van Lachesis heeft wel onaangename gevolgen, doch is voor den mensch niet levensgevaarlijk. 3. de beet van Ancstryodon rhodostoma, Oelar tanah, is minder giftig dan die van Lachesis.

Tijdschrift v. h. Kon. Ned. Aardr. Genootschap.

Tweede reeks, Dl. XLVII no. 1, Jan. De driehoeksnetten van Sumatra, Lineaire afmetingen, orientering en altimetrie (met kaart), door J. van Roon. — Het werk der Ned. opnemingsvaartuigen in de Oost-Indischen Archipel (1925—1930) met kaart, door

Prijsvraag no. 1.

voor de Dames-Leden en Dames van Leden van de Vereeniging „Oost en West”.

„De Nederlandsche en Koloniale belangen gaan samen”.

Ieder woord van dezen zin komt voor in één der advertentiën in dit nummer!

Zij, die ons de annonces opgeven, waarin die verschillende woorden voorkomen, dus in totaal zeven annonces uit dit nummer aanduiden, waaruit de woorden zijn genomen, die bovenstaande zin samenstellen, dingen mede naar een zeer fraaie prijs, geleverd door de

Firma Focke & Meltzer,
Hoogstraat,
Den Haag.

De afbeelding van dezen prijs vinden onze lezers elders in dit blad.

Bij meerdere goede oplossingen, wordt deze prijs onder die goede oplossers verloot. De uitslag wordt bekend gemaakt in het nummer van 30 Januari a.s.

Brieven met oplossingen moeten worden ingezonden, onder enveloppe, vermeldende: Prijsvraag I, aan:

Advertentie-afdeeling
Koloniaal Weekblad
Wagenstraat 37
DEN HAAG.

Zaterdag 25 Januari a.s. sluit deze prijsvraag.

C. Kraandijk. — Voorloopig resultaat van een onderzoek van de G. Penanggoenan bij Soerabaja (met 2 figuren), door dr. Ph. H. Kuenen.

Het Vaderland.

In het avondblad van 3 Januari. Uit 't wondere Insulinde. Hoe de kunst in Indië ontstaan is, VI (slot).: Het ween, door J. A. Loebèr Jr. en een ingezonden stuk van A. Hoorweg, oud-inspecteur der Alg. Politie in N.I.: Het Indische Leger moet een steun, geen beletsel zijn voor een gezonde politieke en economische ontwikkeling van N. I. Dit naar aanleiding van de artikelen van generaal Gerth van Wijk.

ZENDINGS- EN MISSIEBLADEN.

Alle den Volcke: Maandblad in dienst van den gereformeerden zendingsdienst. Jan. no. 1: Van het Arbeidsveld.verslag betreffende de Zendings-Schakelschool te Ma'kale, door J. Tanis.

Annalen der St. Josefs Congregatie van Mill Hill. Januari: Oogsttijd op Borneo, door Father A. Verhoeven.

St. Claverblad, Januari: De inlandsche beweging, door Jerome Awick, S. J. — Een afscheidsvond in 't Missieland, door Zr Columbine. — Een koddige, maar ware historie, door C. Poespadihardja S. J.

De Opwekker Nov.-Dec.: Verzoening de Kern van de Prediking aan de Mohammedanen, door Rev. Samuel M. Zwemer, D. D. — Jeugleiding — Jeugtleidersconferentie in Hotel Merbaboe van 21—27 Sept.

Wolanda—Hindia. December: De verbrijzelde offersteen door ds. D. K. Wielinga. — Voor ons is de Hemel op aarde gekomen, verhaal uit Timor, door H. Krayen van Aalst. — Onder en met Toradja's.

Java-cent. Kerstnummer: Een Javaansche jongen, die Kerstfeest vierde in Nederland, door D. — Nederlandsche kinderen die Kerstfeest in Indië vierden, door H. Krayen van Aalst.

De Zendingbode. December: Uit het jaarverslag 1928 van den Predikant-Voorzitter der Commissie van Hulppredikers in het Ressort Amboina. (slot). — Indrukken omtrent het land der Kajakaja's, door Joh. Hessing.

De Hennhutter van 15 Dec. no 50: Jaarverslag van de Stadszending, 15de jaarfeest, door J. Frey.

De Volksmissionaris. Jrg. LI, afl. I van 15 Dec.: bevat een uittreksel uit een brief van Pater St. Kuipers uit Suriname met de volgende onderwerpen: De Boschnegers timmeren niet hoog, een drinkpartijtje bij de Indianen, bezoek van witte mieren. Het stuk bevat aardige kiekjes en een portret van den schrijver.

VERBETERING:

In no I van 2 Jan. Indische Culturen is een regel uitgevallen. Men leze: Canna's of bloemriet als siergewas door A. J. van Laren — (slot) — De Eri of Ricinus zijde-worm. — Iets over moerbeiboomen, door S. Kalf.

In verspreide geschriften van Snouck Hurgronje bij Mart Nijhoff leze men in plaats van f 8.—: f 18.—.

Suriname

Het „Politiek Economisch Weekblad” van 31 December bevat een zeer lezenswaardig artikel „Het ambt van Districts-Commissaris in Suriname”, waarin een aantrekkelijk beeld wordt geschetst van wat een bekwaam en energiek man van dezen werkring kan maken:

„Het spreekt daarom vanzelf, — aldus het blad — dat voor deze ambten, mannen van ervaring en karakter dienen te worden aangezocht. En nu komen wij juist te dien aanzien cerlang op een moeilijk punt.

Thans zijn er in die rangen nog zéér verdienstelijke krachten, maar zooals het zich laat aanzien, duurt dit niet lang meer. Eer wij ettelijke jaren verder zijn, zal het ontzaglijk moeilijk blijken deze posten behoorlijk te vervullen.

De redenen daarvan zijn de navolgende: Dank zij de voortdurende emigratie van intellectueele Surinamers,¹⁾ kan men in het land zelf niet meer de mannen vinden, die voor die verantwoordelijke betrekkingen voldoende overwicht, gezag en kunde bezitten.

En voorts is de aantrekkingskracht voor buitenstaanders er zich daarheen te laten uitzenden, niet groot.”

De door ons gecursiveerde woorden geven ons aanleiding tot de vraag: heeft men hier niet te doen met een vicieuze cirkel? Waarom keeren vele „intellectueele Surinamers”, die niets liever zouden willen dan hun geboorteland dienen, het land den rug toe? Moet men sommige Surinaamsche bladen gelooven dan moet dit een gevolg zijn van de overtuiging dat zij in hun eigen land voor leidende, goed bezoldigde betrekkingen toch niet in aanmerking komen.

Het zou te moete loonen een onderzoek in te stellen naar de loopbaan van „intellectueele Surinamers”, die naar Nederlandsch-Indië gegaan

Maison van Seventer

GROOTSTE INRICHTING VOOR

**DAMES- EN
HEERENKLEEDING**

— NAAR MAAT —

5089

DEN HAAG

HEERENGRACHT 38, - TEL. 14214

zijn. Vergissen wij ons niet, dan waren op een gegeven oogenblik zoowel de voorzitter als de onder-voorzitter van het Hooggerechtshof van Nederl.-Indië Surinamers.

Men komt ook tot verrassende uitkomsten als men, bijv. aan de hand van de Surinaamsche almanakken, onderzoekt hoeveel Surinamers in de laatste halve eeuw hun land in leidende betrekkingen hebben gediend en eervol gediend. De elk mensch ingeschapen liefde voor zijn geboorteland is een factor, die men hierbij niet mag verwaarlozen.

Men staat hier inderdaad voor een hoogst belangrijk vraagstuk, dat de aandacht van de Regeering ten volle verdient.

Een correspondent van het blad „Suriname” op Curaçao meldt, dat de Curaçaosche Petroleum Maatschappij, die tot dusverre alleen mannelijke werklieden in dienst nam, nu ook werk geeft aan vrouwelijke krachten. Hij voorziet, dat nu niet alleen de jongens, maar ook de Surinaamsche meisjes zullen mededoen aan den trek naar Curaçao.

„De West” van 29 November schrijft: „In strijd met verschillende particuliere berichten, in den laatsten tijd uit Nickerie ontvangen, kunnen wij uit goede bron mededeelen, dat de boring naar petroleum op Waterloo in Nickerie wordt voortgezet. Men heeft echter het terrein afgesloten. Niemand wordt toegelaten en berichten worden ter zake voorloopig niet bekend gemaakt.

De boring geschiedt onder leiding van den heer Gronthoud, vrijwel uitsluitend met Javaansche arbeiders.

Over „Petroleum in Demerara” lezen wij in „De West” van 13 Dec. het volgende:

¹⁾ Wij cursiveeren.

Familieberichten

In plaats van kaarten.

Verloofd:

C. WATERMAN
en
H. VECHT

12 December 1929.

Hotel du Pavillon Welt.
Sambas

Verloofd:

RUD. L. WAMAAR
en
E. E. VELDT

9 Dec. 1929.

Menggala (Lamp. Distr.)
Madioen

Ondertrouwd:

PH. L. SCHEFFER
en
W. M. OOSTENBROEK

t. o. Gajamprit—Klaten
Weltevreden, Oude Tamarindelaan 51

Eenige en algemeene kennisgeving.

Getrouwd:

DR. P. J. VAN PUTTE
en
CATHARINA KRAMER

Arts

Arts

12 December 1929.

Weltevreden
Garoetweg 13

„In Britsch Guyana is de toestand al evenmin couleure de rose als bij ons. De lage suikerprijzen hebben een onbekende malaise teweeg gebracht en het land ondervindt den terugslag van den ongunstigen toestand in den vorm van een toenemend begrotingstekort. Vroeger wist men de eindjes nog aan elkander te knopen, maar dit wordt steeds moeilijker.

De hoop van velen is gevestigd op petroleum, nu zes maanden geleden een ingenieur van gouvernementswege met vrij groote zekerheid de aanwezigheid van aardolie op belangrijke diepte ionstateerde (bij een boring naar artesisch water).

Tot groot verdriet van de bevolking is de Engelse regering tot dusverre niet af te brengen van het embargo, dat zij gelegd heeft, in dien zin: dat onderzoek naar petroleum slechts toegestaan wordt aan lichamen, waarvan de meerderheid van het kapitaal Britsch is. Het schijnt dat het Britsch kapitaal zich tot dusverre niet in voldoende mate voor deze zaak interesseert, zoodat praktisch het onderzoek stilstaat.

De Argosy wijdt een hoofdartikel aan dit probleem. De zaak heeft twee kanten, schrijft het blad. Het Britsche standpunt is verklaarbaar. De regering wenscht de controle over eventuele petroleumbronnen in eigen gebied niet over te laten aan vreemden. Maar daartegenover staat dan toch het belang van een heel land, dat aldus opgeofferd wordt aan een principe. Het blad hoopt, dat alsnog een uitweg te vinden zal zijn.

„De West” schrijft: Bij het optreden van de arbeidersregering in Engeland, werd een dringend beroep gedaan om hulp van het Britsche rijk ten behoeve van de suikerindustrie in West-Indië, die er leelijk aan toe was, door de daling van de suikerprijzen.

De regering verklaarde zich tegen protectie-maatregelen, doch zond een commissie naar West-Indië, om de oorzaken der crisis te onderzoeken en middelen aan te geven tot herstel. Deze commissie is gereed gekomen met haar arbeid in Britsch Guyana. Zij heeft zich overtuigd van de ernstige financiële crisis, welke Britsch Guyana doormaakt en vereenigde zich met de opvatting, dat de welvaart van Britsch Guyana in hoofdzaak staat of valt met den meer of minderen bloei van de suikerindustrie. De commissie erkent ook, dat de crisis ernstig is en er alle redenen zijn om de cultuur te hulp te komen. Zij meent nochtans, dat een financiële bijdrage van het moederland half werk zou zijn. Zelfs een leening op langen termijn zou de oorzaken der crisis niet wegnemen. Het doel moet zijn om den afzet te verzekeren en de commissie meent, dat dit slechts te bereiken is door de grenzen van de verschillende deelen van het Britsche rijk nog nauwer te sluiten voor vreemde suiker, om daardoor den afzet van eigen suiker te bevorderen. Meer en meer gaat het groote Britsche rijk de richting uit van onderlingen ruil van Britsche voortbrengselen, met uitsluiting van vreemde producten door middel van heffing van rechten.

Wissel- In- en Verkoop
Credietbrieven
Telegrafische
Uittbetalingen

Hollandsche Bank voor West-Indië
Keizersgracht 255 AMSTERDAM. (C) Tel. 31290 en 35290
CURAÇAO
CARACAS
VENEZUELA

Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië, Venezuela,
Columbia en Midden-Amerika 5130

Incasseringen
Handelsinformaties
Rembours- en
Document-Credieten

De Gouverneur heeft bij de Koloniale Staten twee belangrijke ontwerp-verordeningen ingediend: een verordening tot verplichting tot onderhoud van natuurlijke kinderen en een verordening om den nachtarbeid in bakkerijen te verbieden. Wij komen in een volgend nummer hierop terug.

oofdinspecteur voor 's-Gravenhage: F. J. MAHLMAN,
Paats 31a. 5069

In verband met de noodzakelijkheid tot bezuiniging op de uitgaven der landsvaartuigen heeft de gouverneur besloten in 1930 den wekelijkschen dienst op Nickerie om te zetten in een veertiendaagse vaart, nu ook door den achteruitgang van zaken in dat district het vervoer zeer verminderd is. Door deze regeling zal worden verkregen een veertiendaagse verbinding Paramaribo—Coronie—Nickerie—Demerara v.v.

In verband hiermede is — naar „De West” van 6 December schrijft — het denkbeeld opgekomen om door middel van het postvliegtuig, dat wekelijks in Paramaribo aankomt, mails af te geven in Coronie en Nickerie. Het vliegtuig zal daarvoor niet behoeven te dalen, doch kan de post uitwerpen.

Wij vragen ons af of dit denkbeeld uitvoerbaar is. Waar zou een afzonderlijke postzak voor Coronie en voor Nickerie samengesteld worden?

De heer Mac May schrijft aan „De West” van 6 December dat een vertegenwoordiger van de groote Amerikaanse pers een „vliegend” bezoek (vliegend in dubbelen zin) aan Paramaribo heeft gebracht, n.l. de heer Sam. A. Love van de United Press. „Het vliegtuig kwam 24 uren te laat aan, zoodat de heer Love slechts van Dinsdagmiddag half drie tot Woensdagmorgen zeven uur te Paramaribo kon vertoeven.

Het was een goede gedachte van „De West” om vanwege de pers den collega een rijtoer aan te bieden. De heer L. stelde levendig belang in alles wat een vreemdeling in zoo korten tijd kan opmerken. Het klimaat vond hij prettig en de stad maakte op hem een properen indruk. Hij verwachtte dat veel toeristen gebruik zouden maken van de gelegenheid om per vliegtuig deze landen te bezoeken.

Het s.s. Western Ocean, van de Western Ocean Steamship Corporation, een Amerikaanse stoomvaartdienst, zal een maandelijksche verbinding onderhouden tusschen New-York en Suriname, met verschillende tusschenhavens. De booten zijn mail-, passagiers- en vrachtschepen, groot 5700 ton bruto, met drie dekken, elevators voor het in- en uitladen en accommoditeit voor 86 eerste en 30 tweede klasse passagiers. De reis van New-York naar Paramaribo vindt plaats in ongeveer 13 dagen. Het eerste schip werd, naar wij in „De West” lezen, omstreeks 31 December te Paramaribo verwacht.

Met het nummer van 7 December neemt het weekblad „De Periskoop” afscheid van den lezer. Vele abonneés komen hun verplichtingen niet na, waardoor het blad de uitgave niet kan voortzetten. Jammer!

Curaçao

Nieuwjaarsrede.

Aan de nieuwjaarsrede van den voorzitter der Amsterdamsche Kamer van Koophandel ontleenen wij het volgende volgens het verslag in het *Handelsblad*:

„Dank zij het oliebedrijf geniet Curaçao een voortzetting van den bloei, die het reeds eenige jaren van het overige West-Indië onderscheidt. In elk opzicht, voor zoover het bestuur er de hand in heeft, vertoont Curaçao het beeld van een, trots alles ietwat goeden, janboel. Het is begrijpelijk, dat men na het gebeurde in Juni j.l. bij de benoeming van een nieuwen gouverneur in de eerste plaats aan de beveiliging van het gezag heeft gedacht, maar het is de allerhoogste tijd, dat op het financiële beheer, de uitvoering van publieke werken en de zorgen van socialen aard orde wordt gesteld en het eiland (Aruba, waar twee buitenlandsche raffinaderijen gevestigd zijn, inbegrepen) naar binnen en naar buiten toe niet langer een nederdering voor Nederland zij. Dat daarbij ook de treurige toestand der Bovenwindsche Eilanden de volle aandacht behoort te hebben, spreekt vanzelf.”

Dat zal wel waar zijn!

De *Amigoe* schrijft: „We hebben den indruk dat men zich in Holland veel warmer maakt voor de belangen der Bovenwindsche eilanden, dan hier het geval is.”

Wie 't begrijpt, mag 't zeggen!

La Union heeft deze advertentie:
„Advertiesement Government and Public Jozefh Evertsz is ondergeteekende voor Regeering en bevolking voor een stuk grond in San Mateo of Sint Familia 108 meter voor everybody of Government sell.”

Vliegtocht naar West-Indië.

Naar *De Telegraaf* verneemt, heeft de vliegtocht naar West-Indië veel kans van mislukking. Het noodig geoordeelde bedrag van f 60.000 is op weinig na al geruimen tijd bijeen, maar gebleken is, dat de verzekering moeilijkheden oplevert.

Procureur-generaal bij het hof van justitie.

Ter vervanging van mr. Van Dijk, die wegens ziekte drie maanden binnenlandsch verlof heeft en dit in het buitenland doorbrengt, is als procureur-generaal aangewezen. Mr. A. W. J. M. Desertine, lid van het hof van justitie.

Errata!

De pot verwijt den ketel, dat die zwart ziet!

Volgens een bericht in de *N. R. Crt.* meent de *Maasbode*, dat het bericht in *De Residentiebode* over de voorwaarden van radicale zuivering, door den nieuwen gouverneur gesteld den toets van een nader onderzoek niet geheel kan doorstaan. Men zou dat ook van het bericht in *De Maasbode* kunnen zeggen, die haar zusterorgaan verwijt, dat het van kapitein Van Rossum spreekt, en zelf voortgaat van den heer Schotman te spreken, terwijl wat het omtrent Mr. Van Dijk en kapitein Borren meedeelt, ook niet juist is.

Volgens de *N. R. Crt.* luidt de verbetering (! ?) van *De Maasbode* aldus:

„Zoo werd gemeld, dat te Curaçao „veel werk” gemaakt was voor de benoeming tot gouverneur van den tegenwoordigen gouverneur a.i. Schotman. Maar, aangezien de heer Schotman in de West geen persona grata is, betwijfelt de *Msb.* dit sterk. Met den directeur van openbare werken zou ook een ander ingenieur ontslag hebben gekregen. De directeur was echter reeds ontslagen, vóór het vertrek van oud-gouverneur Fruytier, van ontslag van een ander ingenieur is geen sprake. Mr. v. Dijk, die in Nederland vertoeft, zou ook niet terugkeeren. Maar de procureur-generaal is nog heel rustig in de West en men kan dus bezwaarlijk over zijn al of niet-terugkeer verwachtingen hebben.

De reorganisatie van de politie komt pas aan de orde na overweging van het rapport-Hoorweg; een kapitein Van Rossum (die zou ontslagen zijn) is niet in Curaçao

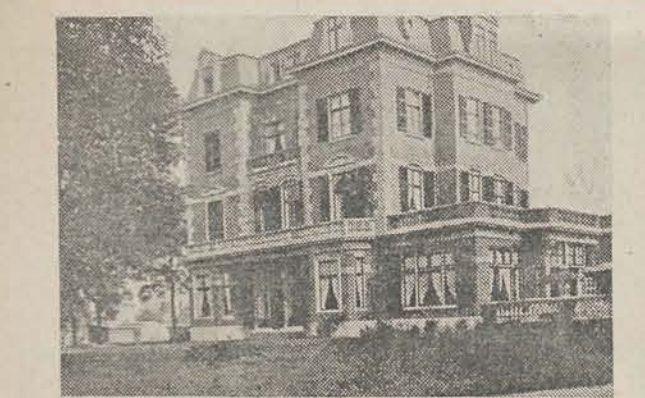
RADIO BRAAT
TELEFUNKEN-SERVICE-STATION
LAAN COPES VAN CATTENBURCH 88
DEN HAAG - TELEFOON 17072

COMM. VENN. „DE ECONOOM”
 RIJSWIJKSCHEWEG Nos. 408—410 - DEN HAAG
KLEEDING NAAR MAAT
 5229 Engelsche en Schotsche Stoffen
 Elegante coupe - 1e kl. bewerking
 Vraagt toepassing Amerik. Rekening-Courant-systeem

N.V. Woningbureau
 voorheen 9999
R. WOHRMANN & Co.
 (Directeur: H. C. VELDWIJK)
NIEUWSTRAAT 14
TELEFOON 24 — BAARN
 — Woninggids gratis en franco. —

SPORTSCHOOL
 SCHENK WEG 22
 DEN HAAG
 TELEFOON 73524
 Zweedsche en Heilgymnastiek en Massage.
 Boksen en alle andere takken van sport.
 Privé enclubblessen
Hervatting der
Dames- en Heeren-clubgymnastieklessen
 (morgen-, middag- en avondclubs). Dagelijks ge-
 legenheid tot aanm.
 5098 De Directeur, A. VAN SCHEERS

DAMESSTOFFEN
 ZOEWEL
 VOOR DE TROPEN
 ALS VOOR HOLLAND
BOTHE
Veenestraat 21, Den Haag
STALEN WORDEN TEN
SPOEDIGSTE OP AANVRAGE
FRANCO GEZONDEN
DOOR GEHEEL NEDERLAND
 5014

— HERSTELLINGSOORD —
„Huize Maria Emalia Dorrepaal”
 gelegen even buiten Voorburg in landelijke omg'ing
 met grooten tuin en waterpartij. Uiterst geschikt voor
 repatrieerenden, die, op advies van een geneesheer,
 eenigen tijd rust behoeven. 5023
BILLIJKE PRIJZEN. VRAAGT PROSPECTUS.

gewest en kapitein Borren wacht daar nog steeds op
 zijn opvolger.
 Het salaris van den nieuwen gouverneur zou met 20
 mille per jaar verhoogd en op f 54.000 gebracht zijn. De
 Msb. herinnert er aan dat het salaris voor den gouver-
 neur van Curaçao, vastgesteld bij de wet van Mei 1929,
 bedraagt volgens hoofdstuk XI, f 40.000.
 De heele fout is, dat al die bladen, de N. R. Ct. inkluis,
 die zoo iets overneemt, verzuimen aan hun redacties
 menschen te verbinden, die het tegenwoordige Curaçao
 kennen.

Uit den Verren Vreemde

Hooge politiek.
 De politici, die de hoofdpersonen waren bij de
 conferentie in Den Haag, die daarna te Genève
 weer bijeen kwamen om in den Raad van den Vol-
 kenbond o.m. het 10-jarig bestaan van deze instelling
 te gedenken, en welke dan alweer op reis gaan
 om den 21en Januari te Londen tegenwoordig te
 zijn bij de opening van de groote maritieme-con-
 ferentie, moeten zich wel gaan voelen als richters
 van het wereldgebeuren. Zij zijn omstuw door een
 zwerm van journalisten, die elke beweging der lip-
 pen bespieden, alsof deze louter hoogere wijsheid
 verkondigen.

Maar als de vertegenwoordigers der groote voor-
 malige entente-landen zich in hun hotelkamer heb-
 ben teruggetrokken en daar, tot zelfkritiek geko-
 men, hun macht als wereldrichter overwegen, zullen
 zij, indien zij aan hun spiegel vragen: „Zie ik daar
 nu inderdaad den machtigen staatsman, die de ge-
 schiedenis naar zijn inzicht leidt?“, zich zelf hebben
 te antwoorden: „Nee, dien ziet gij niet, gij ziet
 slechts den staatsman, die er naar streeft zijn in-
 zicht eenigzins recht te laten wedervaren onder de
 samenwerkende, tegen elkander ingaande, afwisse-
 lende inzichten, zooals deze samen de politiek trach-
 ten te beheerschen, door welke zij zelf weer be-
 heerscht worden”.

Briand, die bij de eerste Haagsche conferentie
 de meest populaire figuur was, al zag men tegen
 Stresemann en Snowden in groote bewondering op
 en al had men niets dan lof voor Jaspars leiding,
 Briand ondervond toen hier, dat hij zich met gansch
 andere resultaten moest tevreden stellen, dan hij
 als Frankrijks wenschen had meegebracht. En ter-
 nauwernood in zijn land teruggekeerd trof zijn ka-
 binet een Kamervotum, dat hem als minister-presi-
 dent deed aftreden. Hij ging, minister van buiten-
 landsche zaken blijvend, over in het ministerie-
 Tardieu. Ook den grooten Franschen staatsman is
 zoo weer duidelijk voorgehouden, hoe hij als leider
 wordt geleid.

Snowden, die in Augustus de man leek van den
 onverzeten wil, heeft sedert dien ook met menige
 leering rekening moeten houden. Het ministerie-
 MacDonald, waarin hij zitting heeft, heeft bij zijn
 vlucht de vleugels geschuurd aan de kwesties van
 de werklozen, van de mijnwet, van Palestina,
 Egypte en Britsch-Indië. De vraag is al geopperd
 of de verantwoordelijkheid niet te zwaar gaat wor-
 den voor een regeering, die in het parlement niet
 op een eigen meerderheid kan steunen. Moet
 Snowden zich mede voegen naar de voorzichtigheid,
 die zoo aan het kabinet is opgelegd, zijn stem
 verliest nog in 't bijzonder aan vastheid, wanneer
 mannen als Maxton en Cook hem de labourbegin-
 selen komen voorhouden.

Wij stippen dit niet aan als nieuwigheden van
 den dag. Integendeel. Wij wijzen er hier op als
 bevestiging van oude bekende verschijnselen. Bij elke
 compromis-politiek en bij elke parlementaire regeer-
 ing doen deze zich onverzwakt voor en zoo ook
 in de staatkunde, die in het heden de lijnen wil
 uitstippelen voor de komende geschiedenis, en wij
 doen dit nu in 't bijzonder in verband met de
 Londensche conferentie, die de volgende week ge-
 opend zal worden.

Daar zullen bij de samenkomst der vijf groote
 maritieme mogendheden, Amerika, Engeland, Frank-
 rijk, Italië, Japan, als de grootsten onder de groo-
 ten worden beschouwd Stimson, de secretaris van
 staat van de Vereenigde Staten, leider der afvaar-
 diging, die met een personeel van ongeveer honderd
 hoofden (de vertegenwoordigers der pers niet mee-
 gerekend) van Washington naar Londen op weg
 is, en MacDonald, de Britsche premier, die zelf
 naar Amerika is gegaan om er met Hoover tot
 overeenstemming te komen. Voelen zij, die te Londen
 als de uitnodigende initiatiefnemers zullen optreden,
 zich sterk als leiders? Bij het afscheidmaal in het
 Witte Huis te Washington aan de delegatie aan-
 geboden, zeide de President van de Ver. Staten
 wel overtuigd te zijn, dat alle aan de conferentie
 deelnemende mogendheden bezield zijn van den op-
 rechten wensch om een overeenkomst tot stand te
 zien komen, welke een eind moge maken aan den
 wedstrijd in bewapening ter zee en die tevens moge
 leiden tot een ingrijpende vermindering der bewa-
 peningslasten, maar, liet hij daarop volgen, het zal

zeer moeilijk zijn een voor alle vijf aanneembaren
 grondslag te vinden. En dan dacht hij blijkbaar aan
 de samenwerkende, tegen elkander ingaande, af-
 wisselende inzichten, boven door ons bedoeld, toen
 hij verklaarde: „het als een groot succes te zullen
 beschouwen, indien men in 3 à 4 maanden gereed
 kon zijn”.

Bij diezelfde gelegenheid vulde Stimson de woor-
 den van Hoover aan. Hij gaf als de doeleinden der
 Amerikaansche afvaardiging aan: het verder gaan
 in de beperking der uitgaven voor slagschepen, dan
 in 1921 is geschied, toen dezelfde mogendheden
 daarvoor met succes te Washington zijn bijeen ge-
 weest, bovendien een voor alle partijen bevredigende
 schikking te vinden om te komen tot algemeene be-
 perking van den aanbouw van kruisers, torpedojagers
 en duikbooten.

Elke delegatie komt met wenschen, maar elke
 delegatie komt ook met opvattingen van zaken die
 zij bepaald niet wil aanvaarden, en dit kunnen dan
 juist wenschen van een andere mogendheid zijn.
 Politieke, technische, financiële kwesties zullen met
 elkander in overeenstemming te brengen zijn. Bij
 de te verkrijgen accoorden zal men voorts indachtig
 moeten blijven, dat aan de parlementen de eind-
 beslissing blijft; komt men tot een resultaat, waarvan
 de ratificatie onwaarschijnlijk is, dan zou men bij
 't einde verder van het beoogde doel verwijderd
 zijn, dan bij 't begin, zooals 't geval is geweest bij
 de vorige maritieme conferentie, een paar jaren ge-
 leden, die op een mislukking is uitgelopen.

De Ver. Staten wenschen met Engeland gelijkheid
 in vlootsterkte, en zij meenen, dat men bij die
 gelijkheid gerust tot een vermindering in de sterkte
 der groote slagschepen kan komen, indien men maar
 sterker blijft dan elke andere maritieme mogendheid.
 Engeland heeft hiertegenover gesteld, dat Amerika,
 als het zijn oorlogsvloot in de beide Oceanen, ten
 O. en ten W., dicht bij huis houdt, zijn scheeps-
 macht, dank zij het Panama-kanaal, gemakkelijk tot
 één groote krachtsuiting kan verzamelen, terwijl de
 Britsche scheepsmacht daarentegen, vooruit niet
 wetende waar zij handelend zal hebben op te treden,
 over alle zeeën van het wereldrijk verdeeld zal
 moeten zijn. Gelijke sterkte in tonnenmaat, bewape-
 ning en scheepstype brengt voor de mogelijke strijd-
 verhoudingen dus nog geen gelijkheid. Daar Hoover
 en MacDonald hebben laten verkondigen, dat zij een
 basis voor overeenstemming gevonden hebben, mag
 men echter aannemen, dat dit geschil geen onover-
 komelijke moeilijkheid meer zal opleveren.

Aan Frankrijk, Italië en Japan is bij het contract
 van Washington (1921) een fractie van 't aantal der
 slagschepen toegewezen, in verhouding tot het voor
 Amerika en Engeland toen vastgestelde. Frankrijk
 en Italië werden met éénzelfde fractie bedeed. Nu
 redeneert Frankrijk t. o. v. Italië ongeveer zooals
 Engeland het t. o. v. Amerika doet. Parijs zegt: op
 voet van gelijkheid met Italië, dat zou best zijn als
 'talleen ging om de Middellandsche Zee, waar
 Italië zijn scheepsmacht kan concentreren, maar
 Frankrijk heeft een overzeesch wereldrijk te be-
 schermen en de gemeenschap der deelen van dat
 rijk overal te verzekeren, het moet dus, om even
 sterk te kunnen zijn als Italië, over een veel groo-
 tere scheepsmacht kunnen beschikken.

Hierover zijn Parijs en Rome nog steeds in een
 onopgelost geschil.

Van veel meer beteekenis is echter nog het ver-
 schil, dat bestaat tusschen de twee maritieme reu-
 zen, die de Londensche conferentie hebben bijeen-
 geroepen, enerzijds en de andere, de uitgenodigde
 mogendheden anderzijds over een mogelijke be-
 perking van kruisers, torpedoschepen en onderzeeërs.

Of Amerika en Groot-Britannië een paar dread-
 noughts meer of minder bouwen; och, daar gaat
 't voor de tweederangs maritieme mogendheden niet
 in de eerste plaats om. Amerika maakt zich en ter
 zee, en te land zóó druk, dat het, terwijl het om
 algemeene beperking van oorlogsuitrusting vraagt,
 tevens er op bedacht schijnt te zijn toch de sterkste
 militaire macht ter wereld te worden. De conferentie
 te Londen moet Amerika in staat stellen dit te be-
 reiken zoo goedkoop mogelijk. Een paar dread-
 noughts meer of minder betekent voor Washing-
 ton op den duur een aanzienlijk verschil in uit-
 gaven, maar deze bezuiniging vermindert de kracht
 der Amerikaansche suprematie niet als alle andere
 ook maar in kracht verminderen. En nu zit de
 kracht van die andere juist in de minder kost-
 bare kruisers, en vooral ook in de torpedoschepen,
 in de duikbooten, in die notedoppen, die Davids,
 die met één schot of stoot een dreadnought, een
 Goliath vernietigen.

Daar zal de strijd in Londen vooral om gaan.
 Hoover sprak als zijn meening uit dat de conferen-
 tie vooral kans heeft lang te duren, omdat daar
 vele vraagstukken aan de orde zullen komen van
 ingewikkelden technischen aard. Verstaan wij de
 stemming goed, waarin de afgevaardigden van de
 Europeesche mogendheden en van Japan naar Lon-
 den gaan, dan vindt de grootste moeilijkheid haar
 uitdrukking in hetgeen Stimson zelf aldus heeft uit-
 gesproken (al bracht hij dit met een andere be-
 doeling te pas): „Te weinig verdedigingsmiddelen
 geven een volk een gevoel van onveiligheid. Te

veel verdedigingsmiddelen geven den buurvallen een gevoel van onveiligheid."

Wil men kans hebben op het vinden van een gulden middenweg, dan zal Amerika aan allen het gevoel van onveiligheid ten opzichte van den te sterken buurman moeten weten te ontnemen.

Berichten der Afdeelingen

Afdeeling 's-Gravenhage. Contributie-betaling.

Leden en begunstigers worden beleefd attent gemaakt op de gelegenheid hun contributie over 1929 alsnog per postgiro onder no. 135120 te kunnen voldoen aan den secretaris-penningmeester van de afdeeling 's-Gravenhage van de Ver. „Oost en West”, Jacob Hopstraat 12. Ook bestaat gelegenheid de contributie aldaar contant te storten.

Na 31 Januari a.s. zal per post over de contributie worden beschikt, verhoogd met 15 cent voor inningskosten.

De Secretaris-penningmeester,
J. C. BAUDOIN.

Afdeeling Nijmegen.

Voor de Minahassa werd ontvangen van G. R. ten B. f2.—, Dr. J. B. C. P. f5.—, Prof. Dr. T. B. f2.50, Mil. Soc. K. R. f10.—, W. J. de V. f10.—, mej. A. J. M. R. f2.50, C. M. V. R. f2.50, J. v. E. (Nijm. Bank) f10.—, W. J. ten D. H. f1.—, P. v. G. S. f12.50, C. F. v. N. f2.—, R. J. f25.—, D. Ch. P. J. f5.—, Mevr. W. A. M.-H. f10.—, H. R. f2.50, L. R. f2.50, L. F. S. f5.—, P. v. W. f2.50, Mr. O. f10.—, J. J. B. f5.—, Mevr. B. f5.—, mevr. H. en anderen f10.25, N. C. de G. f2.50, A. C. M. J. f15.—, L. P. R. f1.—, mej. C. K. f1.—, mevr. H. H. N. U. f5.—, mej. S. E. U. f2.—, G. J. B. f5.—, mevr. M. f1.50, mevr. G. B. f20.—, P. C. C. de V. f5.—, Dr. C. V. f0.50, E. V. M. f1.50, A. v. B. f2.—, P. M. B. L. f5.—, K. de J. f10.—, A. C. W. S. Sr. f2.50, D. K. f1.—, C. W. f2.50, S. C. M. f5.—, M. K. W. f5.—, totaal f236.75.

Het bedrag werd door vriendelijke tussenkomst van den algemeenen penningmeester aan het Minahassa-comité afgedragen.

L. RÖPCKE, penningmeester.

Jaarlijksche algemeene vergadering van leden op Zaterdag 18 Januari a.s. des n.m. 2.30 uur in den grooten foyer van den Stadsschouwburg.

Na afloop: Causerie met lichtbeelden door den heer J. van Bendegom, oud-directeur van de ambachts-inrichting voor Bataks te Kaban Djahé.

Onderwerp: Met de Kodak door het land der Karo-Bataks.

Afdeeling Bergen op Zoom.

De heer Mr. Dr. P. H. W. G. van den Helm, oud-gouvernements-secretaris van Suriname hield 6 Januari een lezing over die kolonie, samengevat onder den titel: Algemeen overzicht van Land en Volk.

De waarheid van het „onbekend maakt onbemind” trad dezen avond jammer genoeg weder aan het licht. Spreker en onderwerp hadden een ruimer opkomst verdiend.

Velen der aanwezigen zullen zeker nooit begrepen hebben, dat zij zoo weinig wisten van deze Nederlandsche kolonie, welke toch zoo zeer aller belangstelling verdient!

Een leerzame en prettige avond!

16 Februari in de groote zaal van Thalia optreden van het Javaansch gezelschap „Ardjoeno”, dat in het Holland Huis te Brussel zooveel succes oogstte. Behalve gamelan en dans- en wajangvoorstelling, waarvoor de attributen welwillend werden afgestaan door den heer L. D. Petit, Secretaris van de afdeeling Amsterdam, heeft de heer Petit zich tevens bereid verklaard den avond geheel te leiden.

Op den dag der voorstelling zal een tentoonstelling gehouden worden van Indische kunst- en gebruiksvoorwerpen, daartoe in bruikleen afgestaan door verschillende families te dezer stede.

Nadere bijzonderheden zullen in de volgende editie gemeld worden.

De Secretaris.

Mededeelingen.

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Art. 5 Huish. Reglement der Vereeniging.

Elk afdeulingsbestuur zendt jaarlijks vóór den 20en Januari aan het Hoofdbestuur een alfabetische naamlijst der leden van de afdeeling op 1 Januari, met vermelding van ieders contributie of bijdrage en adres, benevens een opgave van de bestuursleden met vermelding van functie en een opgave van ingestelde commissiën met vermelding der commissieleiden.

Elk Afdeulingsbestuur zendt jaarlijks vóór den 1en Maart aan het Hoofdbestuur:

- het verslag over het afgelopen jaar, met vermelding van den toestand op 31 December van het vorige jaar en de resultaten welke verkregen zijn door inrichtingen door de afdeeling in het leven geroepen;
- een geldelijke afrekening;
- een opgave van onderwerpen welke de afdeeling op de jaarlijksche algemeene vergadering behandeld wenschte te zien;
- een kandidatenlijst, inhoudende opgave van een dubbeltal kandidaten voor de mogelijk voor de afdeeling openvallende plaatsen in het hoofdbestuur.

Jaargang 1929 „K. W.”

Volledige jaargang Kol. Weekblad 1929, verkrijgbaar bij het Alg. Secretariaat ad f5.— p. jaargang.

Het „K. W.”

Het eerste nummer van den op 1 Jan. j.l. aangevangen nieuwen Jaargang van ons orgaan, werd niet meer gedrukt bij de N.V. Drukkerij Ten Hagen, bij welke firma het blad gedurende een reeks van jaren, naar men weet, het licht heeft gezien. De exploitatie en de technische verzorging van het blad zijn met ingang van genoemden datum overgegaan aan de firma A. Sijthoff te 's-Gravenhage.

Avond-receptie ten Hove.

Ter gelegenheid van de avond-receptie ten Hove op 7 dezer, maakte het Dagel. Bestuur uit het Hoofdbestuur dezer Vereeniging zijn opwachting bij H. M. de Koningin en bij de overige Leden der Koninklijke Familie.

VAN DE REDACTIE.

Radiotelefoonverkeer met Ned.-Indië.

Mede door de gelegenheid tot het voeren van Kerst- en Nieuwjaarsgesprekken werd in de maand December 1929 in het radio-telefoonverkeer met Indië het record-aantal van 525 gesprekken bereikt, waarvan er 175 in Nederland en 350 in Indië werden aangevraagd.

Met de afwikkeling der 420 aangevraagde Kerst- en Nieuwjaarsgesprekken werd op 23 December aangevangen; hiervan konden er in December 1929 worden afgewikkeld.

In totaal werden in het jaar 1929 3413 gesprekken gevoerd, waarvan 915 zaken- en 2498 familiegesprekken.

ken. Hiervan werden 1162 in Nederland en 2251 in Indië aangevraagd.

Stoomv. Mij. „Nederland”.

Wij ontvingen van de firma Crans & Co., Agenten der Stoomvaart Maatschappij „Nederland”, Plein 22 A, Den Haag het vaarplan voor 1930. In de tabel wordt gewezen op den directen bootrein naar en van Genua, aansluitende op de uitgaande en thuisvarende mailschepen.

Tevens ontvingen wij twee boekjes bevattende nadere bijzonderheden betreffende den bootrein voor de uitgaande en thuishkomende richting.

Commissariaat voor Indische Zaken.

Voor 's Lands baggerbedrijf in Nederlandsch-Indië wordt gevraagd een werktuigkundig ingenieur, die tevens het diploma van electro-technisch ingenieur bezit (de diploma's moeten zijn verworven aan de Technische Hoogeschool te Delft) en over een praktische ervaring van ongeveer vijf jaren beschikt.

Nadere bijzonderheden vindt men in de St. Crt. van 31 Dec. 1929.

Diensturen radiotelefoondienst Ned.-Indië.

Met ingang van Zaterdag, 11 Januari, zijn de diensturen voor de afwikkeling van radiotelefoongesprekken in het verkeer met Ned.-Indië tot nader bericht vastgesteld op 13—16.30 uur Amsterdamsche Tijd.

Nr. 1 van het „K. W.”

Zij, die het Koloniaal Weekblad van 2 Januari j.l. (nr. 1) hebben gelezen en het niet bewaren, verplichten ons met hun nummer aan het kantoor van „Oost en West”, Korte Voorhout 6, te willen opzenden, aangezien er nummers te kort komen.

Boortrein Stoomvaart Maatschappij „Nederland”

Het Agentschap der N. V. Stoomvaart Maatschappij „Nederland”, de firma Crans & Co., te Den Haag, meldt, dat het thuisvarende mailschip „Prinses Juliana”, onvoorziene omstandigheden voorbehouden, Vrijdag 17 Januari a.s. om 7 uur 's-morgens te Genua wordt verwacht.

De hierop aansluitende bootrein kan dan Zaterdag 18 Januari a.s. in Den Haag worden verwacht om 9.45 uur v.m. aan het Station Staatsspoor.

Rood-gekleurde Djambi-batiks.

In het artikel onder dezen titel, afgedrukt in nr. 2 van het K. W., komen twee zinstorende fouten voor. De eerste fout betreft den 2den zin, 1ste kolom, blz. 14, luidende: „Bij ons bezoek ten huize der familie Petri, het onderwerp: tjappen aanroerende, deed Res. Petri ons

VAPORISATEUR en POEDERDOOS
samen verpakt in fraai étui, geleverd als prijs voor de prijsvraag in dit nummer door de Firma
FOCKE & MELTZER, Hoogstraat, DEN HAAG.

PIANO of Radio?

Piano en Radio staan niet tegenover elkaar; zij vullen elkaar aan en al geeft de radio de muziek ook nog zoo goed weer, op gezellige avondjes heeft de piano toch nog altijd de voorkeur.

Een piano is niet alleen een middel om muziek ten gehore te brengen, maar bovenal een middel om persoonlijk muzikaal gevoel te uiten. Wie muzikaal is, zal altijd het verlangen bijhouden om zelf te spelen.

Ook zal luisteren naar goede muziek alleen, het gehoor niet ontwikkelen. Kinderen, die piano leeren spelen, zullen later veel beter goede muziek kunnen waardeeren, dan zij die geen muziekkennis hebben.

Een goede piano is de sleutel tot de gezelligheid in huis en een goed pianospeler is overal welkom. Geeft daarom Uw kinderen de gelegenheid, die U misschien vroeger gemist hebt. Wij kunnen U een goede piano leveren vanaf

f 550.—

GOOSEN & SWAGERMAN
LAAN VAN MEERDERVOORT 10
DEN HAAG - TELEF. 37867
PIANO'S - ORGELS - RADIO

5034

Ellen Abel-Musgrave

Diplom. Gymnastiklehrerin der Dora Menzler Schule (Leipzig); Mitglied des Deutschen Gymnastik-Bundes.

Kurse für Damen und Kinder, besonders auch Kurse für Reconvalescenten, die unter tropischem Klima gelitten haben

Abendkurse für Berufstätige. — Einzelkurse.

Wohnung: 45 Ten-Hovestraat, Den Haag. Teleph. 55344. 5001

RUSTHUIS voor zieken, herstellenden rust- en hulpbehoevenden, lichte zenuwpatienten, ouden van dagen, dieet-patienten en kraamvrouwen. 5085

Dicht bij de Scheveningsche Boschjes en bij Zorgvliet.

Prijzen per dag: f 4.—, f 5.—, f 6.— en f 7.—
Per maand iets billijker

Gezusters BON - Gediplomeerde Verpleegsters
Antonie-Duijkstraat 97 - Telef. 52434 - Den Haag

VAN MARLE EN BIGNELL
LANGE VOORHOUT 58 — 'S GRAVENHAGE
KUNSTVEILINGEN, MEUBELVEILINGEN
TAPIJTVEILINGEN 5064
Op aanvraag wordt Catalogus toegezonden

HANDWERKEN 5056
HANDWEVEN
HANDWERKSTOFFEN
GARENS
GROOTSTE SORTERING
HOLL. KUNSTWEEFHUIS
MOLENSTRAAT 7 — DEN HAAG

L. A. Kieven - Den Haag
DANCKERTSTRAAT 73

Verhuizingen en Transporten
BEL OP Tel. 33275 (Onder garantie) BEL OP Tel. 33275
BEWAARPLAATS voor Inboedels en Reisbagage!
Speciaal adres voor Verlofgangers. 5053

weten, dat in zijn tijd op Djambi niet gebatikt werd". Dit moet natuurlijk zijn: „niet getjapt werd". Ten slotte is uit den voorlaatsten zin van het stuk een regel weggefallen. Wij laten hier den geheelen zin nog eens volgen. Het is de zin, beginnende met: „Toen nu wegens de verdwijning van het sultansbestuur enz.", waarvan het slotgedeelte moet luiden: „en kan dit dan ook geheel verklaren, hoe reeds lang niemand meer tot den aanmaak daarvan is overgegaan en men in 1920 tot de uitspraak is gekomen, waarvan hiervoren melding werd gemaakt."

Ingezonden

VOOR PA VAN DER STEUR

(Oranje Nassaugesticht te Magelang)

Sinds de vorige opgave nog in dank ontvangen van den heer D. T. L. te D. f 5.—; van mevr. J. St.—B. te A. f 5.— (jaarl. bijdr.)

Deze laatste schreef daarbij:

„Uw zeer sympathiek stuk in het Koloniaal Week-

Mutatiestaat van 8 Januari '30 tot 15 Januari '30

Nieuwe Leden

- B. S. A. Braams, Huize „de Hoogwerf", Heuvelweg 17, Oosterbeek. f 5.—
- J. W. de Koff, Kapitein der Artillerie, Amersfoort, P. C. Hooftlaan 1, f 5.—
- W. N. J. van Ditmar, Directeur v. h. Dagblad van Rotterdam, Wolfshoek, Rotterdam. f 5.—
- Ds. J. F. Verhoeff, Gep. Indisch Predikant, thans Ev. Luth. Pred. te Maastricht, Emmapl. 18. f 5.—
- J. Fabrick, Den Haag, Goudenregenstr. 25. f 5.—
- R. ten Seldam, Luitenant-Generaal tit. b.d., Den Haag, Riouwstraat 117. f 5.—
- Mejuffrouw J. G. W. Wegerif, Gep. O.-I. onderwijzeres, Den Haag, Verhulststraat 10. f 5.—
- Dr. E. Hildesheim, Amsterdam, Roelof Hartplein 9. f 5.—
- J. G. Loohuis, Hilversum, Waldecklaan 15. f 5.—
- J. P. Klinkhamer, Hilversum, Sterrelaan 27. f 5.—
- J. van Veen Jr., Bussum, Meerweg 33. f 5.—
- B. Hendrix, Arts, Amsterdam, Nassaukade 38. f 5.—
- J. Z. Mewe, p.a. Javasche Bank, Amsterdam. f 5.—
- Ant. P. Varkamp, Amsterdam, Vondelstr. 60. f 5.—
- A. Volmer, Amsterdam, Raphaëlstr. 20huis. f 5.—
- L. J. T. van den Heuvel, Onderhoofd van 's Landsbaggerbedrijf te Weltevreden, Gang Chaulan 6. f 5.—
- P. H. M. Haan, Soerabaja, Niasstraat 9. f 5.—
- G. van Laar, Gep. O.-I. Ambtenaar, Amsterdam, Admiralengracht 201 I. f 5.—
- Mevrouw L. Schuilwerpe, Amsterdam, P. C. Hooftstraat 162. f 5.—
- A. Brouwer, Hilversum, Mauritslaan 18. f 5.—
- J. H. Storkmeier, Hilversum, Frederik Hendriklaan 13. f 5.—
- D. J. C. van Setten, Nijmegen, Ubbergsche Veldweg 67. f 5.—
- Boekhandel Moorman, Nijmegen, van Welderenstraat 83. f 5.—
- W. J. Coenen, Oud lid v. d. Raad van Indië, Villa les Tamaris, Avenue Marie Christine 8, te Nice f 10.—

Nieuwe Begunstigers

Mejuffrouw A. C. Bakhoven, Nijmegen, Javastr. 132.

Mevrouw M. M. J. Bolkestein, Haarlem, Brederoestraat 3.

Adresveranderingen

- Het lidmaatschap van Dr. J. C. Hartogs wordt overgeschreven op: N.V. „Algemeene Kunstzijde Unie" te Arnhem, Velperweg 60.
- A. Wurfbain, van Rijsenburg naar Den Haag, Frederik Hendriklaan 53. f 5.—
- H. R. Kedde, Ambtenaar P.T.T. van Nijmegen, Vermeerstraat 4 naar Den Haag, Regentesselaan 166. f 5.—
- E. J. Brouwer, Notaris, Apeldoorn, Kerklaan, van 23 naar 33.
- Mevrouw B. L. C. Hoek—Soesman, Bussum, van Const. Huygensstr. 2 naar Brediusweg 28.
- A. J. A. van Overeem, oud-Kolonel N.I.L., Den Haag, van Anth. Heinsiusstr. 12 naar Danckertstraat 35.
- Th. Pijtersen, Den Haag, van Van Hoornbeekstr. 49 naar Emmapark 11.
- J. P. Kocken, Den Haag, van Buurtweg 51 naar Nassauplein 29.
- Th. J. G. van Everdingen, Administrateur K.P.M., van Singapore naar Las Palmas, Torrez English Hotel.
- C. A. Th. Luckmann, Agent B.P.M., van Arosa naar Weltevreden.
- B. de Jong, controleur 1ste kl. B.B., thans te Djeponto (Celebes).

blad bracht ons eindelijk weer in contact met onzen sympathieken Pa van der Steur; ik zal graag jaarlijks (tot wederopzegging) f 5.— bijdragen!"

Mogen er nog velen zoo sympathiek over denken.

De penne. v. d. Centsvereen.

Mej. WELTER: Sneeuwbalstraat 59 (postgiro Den Haag 63847)

ER IS GEEN ENKEL LAND

dat koloniën heeft, waarin een tijdschr. wordt uitgegeven, dat op eene wijze als

„NEDERLANDSCH-INDIË OUD EN NIEUW"

de voortbrengselen der kunstnijverheid en volkskunst vastlegt.

„Zoo'n tijdschrift moet van alle kanten gesteund worden."

(LION CACHET, Sierkunstenaar)

Geïntroduceerd door:

- den heer C. C. Staal van Holstein van Vloten te Brummen.
- den heer G. C. Kleijse te Den Haag.
- den heer F. A. Vervloet te Rotterdam.
- Eigen aanmelding.
- den heer J. Noordhoff te Den Haag.
- Secretaris Afd. Den Haag.
- Eigen aanmelding.
- Secretaris Afd. Amsterdam.
- den heer C. A. Ruempol te Amsterdam.
- Secretaris Afd. Amsterdam.
- Dr. L. F. C. Aiers te Hilversum.
- Mevrouw M. R. S. Bleckmann—Hoogenstraaten te Nijmegen.
- Penningmeester Afd. Nijmegen.
- Eigen aanmelding.
- Den heer M. C. Maertens te Nijmegen.

Afschrijvingen

- S. Kortleven, controleur B.B., thans te Peleleh, (Celebes).
- Mr. N. de Man, ass.-resident, thans te Poerbo-linggo (Celebes).
- Mr. Mas Soesanto Tirtoprodjo, voorzitter Landraad, thans te Keboemen.
- M. J. Ruychaver, Ass. Resident, van Rotterdam, 's Gravendijkwal 155 naar Poso (Celebes).
- Prof. Dr. Titus Brandsma, Nijmegen, van Kranenburgersingel 31 naar Doddendaal 8.

F. E. EVERS, Accountant

Lid van den Nederlandschen Bond v. Accountants
ACCOUNTANCY
NEDERL. EN INDISCHE BELASTINGZAKEN
OPLEIDING BOEKHOUEXAMENS

Kantoor: Javastraat no. 76, Den Haag. Tel. 13041
Woonhuis: Segbroeklaan 56, Den Haag. Tel. 39190
5032